

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний
педагогічний університет імені Олександра Довженка

Кафедра професійної освіти та технологій
сільськогосподарського виробництва

Ігнатенко Г. В., Ігнатенко С. В., Логінов М. І.
Росновський М. Г., Опанасенко В. П., Самусь Т. В., Вовк Б. І.
Єрмоленко Є. І., Маринченко Є. О.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

для студентів
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
освітні ступені «бакалавр» та «магістр»
спеціальність: 015 Професійна освіта
спеціалізація: 015.18 Технологія виробництва і
переробки продуктів сільського господарства

СУМИ – 2018

УДК 378.147.091.33-027.22:37](072)
М 54

*Рекомендовано до друку вченою радою
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
(протокол №12 від 27 червня 2018 року)*

Наукові рецензенти:

Луценко Г. В. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Коропченко С. П. - кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу інженерно-технічних досліджень Інституту луб'яних культур НААН України.

Укладачі:

завідувач кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва канд. пед. наук, професор **Ігнатенко Г. В.** та викладачі вказаної кафедри: канд. пед. наук, доцент **Ігнатенко С. В.**, доктор с.-г. наук, доцент **Логінов М. І.**, канд. с.-г. наук, доцент **Росновський М. Г.**, канд. пед. наук **Опанасенко В. П.**, канд. пед. наук **Самусь Т. В.**, **Вовк Б. І.**, **Єрмоленко Є. І.**, **Маринченко Є. О.**

М 54 Методичні вказівки до проходження практик / укладачі: Г. В. Ігнатенко, С. В. Ігнатенко, М. І. Логінов, М. Г. Росновський, В. П. Опанасенко, Т. В. Самусь, Б. І. Вовк, Є. І. Єрмоленко, Є. О. Маринченко – Суми : Вінниченко М. Д., 2018. – 144 с.

У методичних вказівках висвітлено основні питання, пов'язані з проходженням різного виду практик студентами спеціалізації 015.18 Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства). Вони охоплюють весь період навчання студентів, які здобувають освітні ступені «бакалавр» і «магістр». У виданні викладено основні положення щодо проходження технологічної, навчально-залікової, педагогічних і дослідницької практик. Визначено вимоги до оформлення документації до кожного виду практики. Подано методичні рекомендації щодо захисту практик.

УДК 378.147.091.33-027.22:37](072)

- © Ігнатенко Г. В., Ігнатенко С. В., Логінов М. І., Росновський М. Г., Опанасенко В. П., Самусь Т. В., Вовк Б. І., Єрмоленко Є. І., Маринченко Є. О., 2018.
- © Видавець Вінниченко М. Д., 2018.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
1. ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА	7
1.1. Загальні положення	7
1.2. Мета та завдання практики	8
1.3. Зміст практики.....	9
1.4. Звітність про практику	10
1.5. Оцінювання результатів практики.....	10
2. НАВЧАЛЬНО-ЗАЛІКОВА ПРАКТИКА (НА РОБОЧОМУ МІСЦІ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ)	11
2.1. Загальні положення	11
2.2. Мета та завдання практики	12
2.3. Зміст практики.....	15
2.4. Звітність про практику	16
2.5. Оцінювання результатів практики.....	18
3. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА У ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВИКЛАДАЧА	19
3.1. Загальні положення	19
3.2. Мета та завдання практики	20
3.3. Зміст практики.....	20
3.4. Звітність про практику	23
3.5. Оцінювання результатів практики.....	24

4. ПРАКТИКА «ДОСЛІДНИЦЬКА З ПРОБЛЕМ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ»	25
4.1. Загальні положення	25
4.2. Мета та завдання практики	26
4.3. Зміст практики.....	26
4.4. Звітність про практику	28
4.5. Оцінювання результатів практики	29
5. ПРАКТИКА «ПЕДАГОГІЧНА У ЗВО НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВИКЛАДАЧА».....	30
5.1. Загальні положення	30
5.2. Мета та завдання практики	31
5.3. Зміст практики.....	31
5.4. Звітність про практику	54
5.5. Оцінювання результатів практики	55
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	36
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ.....	39
ДОДАТКИ	45

ПЕРЕДМОВА

В умовах сьогодення компетентнісний підхід є стрижневою конструктивною ідеєю реформування системи освіти в Україні.

Рівень підготовки компетентного випускника педагогічного вишу – це головний результат його навчання, це показник якості вищої освіти.

Фахова компетентність майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання становить інтегративну систему, що охоплює знання дисциплін професійної підготовки, їхні здібності, особистісні якості, готовність реалізовувати ці здібності в професійній педагогічній діяльності.

Суттєву роль у формуванні фахової компетентності в період навчання в закладах вищої освіти відіграють практики, адже же систематичне самовдосконалення на основі тісного поєднання теорії з практикою – основна умова набуття професійної компетентності майбутніми освітянами.

Під час проходження практик у майбутніх майстрів виробничого навчання, викладачів професійного навчання формується здатність до планування та проектування технологічних процесів, організаційних форм навчання і виховання, до міжособистісного спілкування, здійснення науково-дослідної роботи, засвоюються сучасні методи, форми організації й технічні засоби в галузі виробництва та переробки сільськогосподарської продукції, удосконалюється володіння технологіями організації освітнього процесу.

Проходження практик є обов'язковою складовою освітнього процесу і передбачено у структурі навчальних планів підготовки викладачів професійного навчання на всіх ступенях освіти:

- освітній ступінь «бакалавр» – це технологічна та навчально-закладова (на робочому місці майстра виробничого навчання) практики;
- освітній ступінь «магістр» – це «педагогічна практика в професійних навчальних закладах на робочому місці викладача», «дослідницька з проблем магістерської роботи» та «педагогічна у вищому закладі освіти на робочому місці викладача».

Упродовж технологічної практики майбутні фахівці вивчають виробничо-господарську діяльність і структуру управління підприємствами та їх підрозділами, ознайомлюються з технологічними процесами виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, набувають практичних навичок з експлуатації, ремонту та обслуговування сільськогосподарської техніки, машин та агрегатів.

Під час проходження педагогічних практик відбувається професійна адаптація майбутніх освітян у професійно визначених середовищах.

У процесі виконання завдань дослідницької практики з проблем магістерської роботи студенти залучаються до організації, проведення, оформлення результатів експериментальних досліджень з тематики своїх наукових розвідок.

Методичні вказівки передусім адресовано студентам спеціалізації 015.18 Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продукції сільськогосподарського виробництва) та викладачам, також вони можуть бути корисні для працівників підприємств з бази проходження практик.

Пропоновані методичні вказівки містять програми практик, словник термінів, список рекомендованої літератури. У додатках подано приклади оформлення звітної документації з практик.

1. ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

1.1. Загальні положення

Технологічна практика є складовою освітнього процесу підготовки студентів I курсу ОС Бакалавр (термін навчання 2 роки) спеціалізації 015.18 Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства) і становить важливу та обов'язкову ланку в підготовці висококваліфікованих фахівців до майбутньої професійної діяльності. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, та набуття, вдосконалення практичних умінь та навичок за обраною спеціальністю.

Практика тривалістю чотири тижні проходить в умовах реального виробництва відповідно до затвердженого плану-графіка проходження практик. Базами технологічної практики є агрофірми, фермерські господарства, переробні підприємства, ремонтні та обслуговувальні підприємства всіх форм власності, професійно спрямовані лабораторії та майстерні університету.

Технологічна практика розпочинається з ознайомлення студентів з її цілями і завданнями, змістом програми практики, системою звітності, інструктажу про порядок проходження практики та про правила техніки безпеки під час виконання робіт. Протягом усього часу її проходження кожен студент має постійне робоче місце в одному з підрозділів базового підприємства, а для виконання окремих завдань програми, зокрема індивідуального, може на деякий час переходити в інші підрозділи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, промислової санітарії та пожежної безпеки, а також повністю підпорядковуватися правилам внутрішнього трудового розпорядку базового підприємства.

Керівник практики від університету контролює та забезпечує проведення всіх організаційних заходів: інструктажів про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, індиві-

дуального завдання та інші), повідомляє студентів про систему звітності з практики, у співробітництві з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження, контролює забезпечення відповідних норм до умов праці і побуту студентів, виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку тощо.

1.2. Мета та завдання практики

Під час практики студенти повинні ознайомитися із сучасними методами, формами організації й технічними засобами у сфері виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. У студента на основі знань, отриманих під час теоретичних занять, повинні сформуватися професійні вміння і навички для прийняття самостійних рішень під час виконання виробничих завдань у реальних умовах на виробництві, а також потреба самостійно поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Метою практики є формування фахової компетентності майбутніх фахівців з технології виробництва і переробки продуктів сільського господарства шляхом вивчення виробничо-господарської діяльності і структури управління підприємств та їх підрозділів, технологічних процесів виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, набуття практичних навичок з експлуатації, ремонту та обслуговування сільськогосподарської техніки, машин та агрегатів, закріплення, поглиблення і розширення знань з теоретичних дисциплін.

Основні завдання практики:

- вивчення структури підприємства (структурного підрозділу);
- вивчення системи управління підприємством та його структурними підрозділами;
- вивчення напрямів діяльності підприємства (структурного підрозділу);
- дослідження матеріально-технічного забезпечення підприємства (структурного підрозділу);
- ознайомлення із виробничими і технологічними процесами, їх організацією, плануванням і структурою;

- удосконалення і закріплення трудових умінь і навичок із експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільної та сільськогосподарської техніки, машин та агрегатів;
- поглиблення знань з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки.

1.3. Зміст практики

Студенти-практиканти зобов'язані до початку практики одержати від її керівника консультації щодо оформлення всіх необхідних документів, своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики відповідно до вказівок їхніх керівників, вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, нести відповідальність за виконану роботу, своєчасно захистити практику.

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні:

- брати участь у виконанні виробничих процесів та операцій;
- вивчати й виконувати правила охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії й пожежної безпеки, дотримуватися трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку організації; нести відповідальність за виконану роботу та її результати нарівні зі штатними працівниками; приймати участь у громадському житті організації;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- самостійно виконувати роботи з обслуговування та ремонту автомобільної та сільськогосподарської техніки, машин та агрегатів;
- вести щоденник практики, виконувати програму практики і завдання групового керівника;
- вести фотофіксацію (відеофіксацію) робочих моментів практики;
- оформити звіт з практики;
- виконати індивідуальне завдання;
- у встановлений термін оформити, скласти і захистити звіт про виконання завдань практики.

По закінченні практики керівник від підприємства в щоденнику практики пише відгук про роботу студента, який підтверджує власним підписом. Щоденник додається до звіту практики.

Звіт з практики повинен охоплювати всі питання відповідно до змісту практики.

1.4. Звітність про практику

Упродовж практики студент зобов'язаний оформити таку документацію:

1. Щоденник практики (додаток А. 1);
2. Звіт про проходження практики (додаток А. 2) з титульною сторінкою (додаток А. 3);
3. Індивідуальне завдання;
4. Фото-, та відеоматеріали з фіксацією робочих моментів практики (у вигляді мультимедійної презентації, слайдшоу тощо).

1.5. Оцінювання результатів практики

Підсумкова оцінка з технологічної практики визначається на підставі таких показників: оформлення звітної документації, оцінка керівника від бази практики, захист практики, якість виконання виробничих робіт і дотримання правил техніки безпеки.

Складники оцінювання рівня навчальних досягнень з практики

№ з/п	Види робіт	Ваговий індекс
1.	Оформлення звітної документації (заповнений щоденник та звіт про проходження практики)	0,3
2.	Оцінка керівника від бази практики	0,1
3.	Виконання практичних завдань і дотримання правил ТБ	0,3
4.	Індивідуальне завдання	0,2
5.	Захист практики. Презентація до захисту	0,1
	Разом	1,0

2. НАВЧАЛЬНО-ЗАЛІКОВА ПРАКТИКА

(на робочому місці майстра виробничого навчання)

2.1. Загальні положення

Навчально-залікова практика на робочому місці майстра виробничого навчання на 2 курсі (IV семестр) триває 6 тижнів для студентів денної та 3 – для заочної форм навчання. Базами проходження практики є заклади професійно-технічної (ЗПТО) та професійної (ЗПО) освіти, де здійснюється підготовка кваліфікованих робітників. Навчально-залікова практика є узагальнювальною ланкою професійної підготовки бакалаврів педагогічної освіти спеціальності 015 Професійна освіта спеціалізації 015.18 Професійна освіта. Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства.

Розподіл студентів на педагогічну практику проводиться з урахуванням майбутніх місць працевлаштування.

Під час проходження практики **студенти зобов'язані:**

- до початку практики одержати від керівників завдання на весь її період та методичні консультації щодо їх виконання і оформлення документації;

- своєчасно прибути до закладу – бази практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

- вивчати і суворо дотримуватись правил охорони праці й техніки безпеки, виробничої, навчальної гігієни та санітарії, правил внутрішнього розпорядку закладу – бази практики;

- нести відповідальність за виконувану роботу;

- своєчасно заповнювати і подавати на перевірку документацію з педагогічної практики;

- брати участь у методичній роботі навчального закладу – бази практики.

Студент має **право:**

- на безпечні умови роботи;

- звертатись з усіх питань, що виникають у процесі проходження практики, до керівників від університету та від бази практики, адміністрації закладу освіти, викладачів та класних керівників;

- користуватись з дозволу завідувача навчальної частини навчальними планами, програмами, іншими методичними посібниками, а також бібліотечним фондом навчального закладу;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики.

Для успішного виконання програми практики студенти повинні з перших днів залучитися до життя закладу освіти, стати активними помічниками майстра виробничого навчання, класного керівника учнівської групи.

2.2. Мета та завдання практики

Метою навчально-залікової практики є формування професійної компетентності майбутніх майстрів виробничого навчання шляхом оволодіння ними сучасними методами і формами організації та здійснення освітнього процесу в професійних (професійно-технічних) навчальних закладах.

Завдання практики:

- поглиблення знань щодо системи організації освітнього процесу в умовах професійного (професійно-технічного) навчального закладу;

- формування комунікативної культури в педагогічному колективі;

- набуття досвіду застосування теоретичних знань в умовах освітнього середовища;

- удосконалення вмінь проведення уроків виробничого навчання;

- удосконалення вмінь організації та проведення виховних заходів;

- формування умінь індивідуальної роботи з учнями;

- набуття досвіду написання психолого-педагогічної характеристики на особистість учня;

- аналіз і узагальнення передового педагогічного досвіду майстрів виробничого навчання;
- набуття особистого педагогічного досвіду.

Для проведення навчально-виховної та методичної роботи студенти розподіляються по одному (двоє) на групу, де і будуть виконувати функціональні обов'язки майстрів виробничого навчання.

Система завдань для студентів на період практики:

а) ознайомлення із професійним (професійно-технічним) навчальним закладом з питань організації освітнього процесу:

- бесіда з адміністрацією ЗПТО (ЗПО), майстрами виробничого навчання, класними керівниками;
- аналіз документації (планів роботи закладу, планів виховної роботи з групою, планів виробничого навчання груп, переліку навчально-виробничих робіт тощо);
- ознайомлення з матеріальною базою (кабінетами, майстернями і лабораторіями);
- ознайомлення з особовими справами учнів;
- ознайомлення з творчими роботами учнів;
- спостереження за учнями під час занять та позакласних заходів;
- проведення бесід з учнями, педагогами і батьками;
- ознайомлення з розкладом навчальних занять у групі та його аналіз;

б) навчальна робота з циклу професійно-практичної підготовки:

- розробка планів-конспектів занять з виробничого навчання (5 (3) уроків);
- добір та виготовлення дидактичних матеріалів, наочних посібників, підготовка та проведення занять з виробничого навчання;
- спостереження та аналіз уроків майстрів виробничого навчання;
- індивідуальна робота з окремими учнями з практичної підготовки;

- надання допомоги майстрам (викладачам) в обладнанні кабінетів, майстерень і лабораторій;
- в) позакласна виховна робота:
- участь у виховній роботі з учнями групи та планування виховної роботи на період практики;
 - підготовка та проведення різноманітних видів і форм виховної роботи з учнями з фізичного, трудового, економічного, екологічного, естетичного, патріотичного, правового, морального виховання з позиції комплексного підходу до виховання особистості відповідно до плану роботи навчального закладу;
 - проведення залікових виховних заходів;
 - участь у батьківських зборах;
 - відвідування та аналіз позакласних заходів;
- г) методична та науково-дослідницька робота:
- ознайомлення з планом роботи методоб'єднань викладачів та майстрів виробничого навчання;
 - ознайомлення з планом та матеріалами роботи ЗПТО (ЗПО) над науково-методичною темою;
 - участь у семінарах, що проводяться у період практики;
 - аналіз власної педагогічної діяльності та ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень.

Індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання сприяють формуванню компетентності студентів щодо самостійного розв'язування педагогічних та дидактичних завдань, спрямовані на накопичення досвіду науково-дослідної роботи.

Індивідуальне завдання студенти отримують безпосередньо від методиста-керівника практики, який призначається на фаховій кафедрі. Приклади індивідуальних завдань:

1. Розробити і впровадити в практику нетрадиційну методику проведення уроку виробничого навчання.

2. Розробити і виготовити дидактичні матеріали до конкретних тем (макети, плакати, інструкційні карти, операційно-технологічні карти тощо).

3. Проаналізувати інноваційні розробки педагогічних працівників навчального закладу.

4. Провести цілеспрямовану профорієнтаційну роботу тощо.

2.3. Зміст практики

Зміст навчально-залікової практики охоплює:

- ознайомлення із закладом професійно-технічної (професійної) освіти, його структурою, організацією освітнього процесу, педагогічним колективом, кабінетами, майстернями, переліком професій, з яких проводиться професійна підготовка, тощо;

- знайомство із закріпленою групою;

- відвідування уроків викладачів загальноосвітніх та спеціальних предметів, їх самостійний аналіз;

- відвідування уроків майстрів виробничого навчання;

- підготовка до проведення уроків виробничого навчання;

- участь у методичній роботі закладу;

- проведення виховної роботи в групі в навчальний та позанавчальний час;

- психолого-педагогічний аналіз окремих учнів закріпленої групи й складання на них психолого-педагогічних характеристик.

Ознайомлення зі структурою закладу, педколективом, відвідування та аналіз уроків виробничого навчання, знайомство із учнями закріпленої навчальної групи тощо здійснюються впродовж першого тижня практики.

Студентові доцільно в цей період відвідати та проаналізувати 2–3 уроки виробничого навчання. Окрім того, бажано відвідати й уроки інших циклів, а також позакласні заходи. Під час відвідування уроків доцільно робити певні нотатки, позначки, що будуть необхідні в подальшій роботі. Підсумком проходження практики впродовж першого тижня є завершення, подання на затвердження керівником практики індивідуального плану роботи практиканта (додаток Б. 2), де має бути висвітлено тематику уроків виробничого навчання на весь період практики із зазначенням дати, теми і навчальної групи. Також необхідно внести до плану зміст виховної та методичної роботи на пе-

ріод усього терміну практики, методичну роботу, роботу зі складання психолого-педагогічної характеристики на учня групи.

З другого тижня студент-практикант самостійно проводить уроки виробничого навчання відповідно до плану, складеного й погодженого з керівниками практики. Напередодні проведення уроку студент подає керівникам практики від ЗПТО (ЗПО) й університету план-конспект уроку (або уроків) і тільки після затвердження допускається до його проведення.

Кожний проведений урок повинен бути ретельно проаналізований та оцінений керівниками практики. За п'ять тижнів активної практики студент зобов'язаний провести самостійно не менш п'яти уроків виробничого навчання.

Упродовж проходження практики студент-практикант здійснює комплекс заходів із освітньої роботи, а саме: проведення двох позанавчальних виховних заходів (один з них професійноорієнтований) – лекції, бесіди, диспути, тематичні екскурсії тощо. Змістова спрямованість заходів узгоджується як з груповим керівником практики, так і з керівником від закладу професійно-технічної (професійної) освіти (заступником директора з навчально-виховної роботи, класним керівником тощо). Зазначимо, що під час оцінювання виховного заходу до уваги береться його складність, витрати часу на його підготовку. Допускається проведення одного виховного заходу (дискотеки, вечора відпочинку, клубу цікавих зустрічей тощо) декількома студентами-практикантами за умови їхньої колективної активної участі в підготовці й проведенні.

До кожного заходу повинен бути попередньо складений, переглянутий і затверджений керівниками практики детально розроблений сценарій.

Груповий керівник практики виставляє оцінку за проведений захід виховного характеру, методист – професійноспрямованого.

2.4. Звітність про практику

До захисту практики студенти повинні подати таку документацію:

Груповому керівнику:

1. Щоденник психолого-педагогічних спостережень (додаток Б. 1).
2. Індивідуальний план роботи студента на період практики (навчально-методична робота, виховна робота, вивчення учнівського колективу, психологічні спостереження) (додаток Б. 2).

3. Характеристика роботи студента-практиканта з рекомендованою оцінкою за практику та підписом майстра виробничого навчання, завірена підписом директора і печаткою навчального закладу (додаток Б. 3).

4. План-конспект виховного заходу (враховуються творчий підхід, оригінальність, новизна) з оцінкою та підписом класного керівника (додаток Б. 4).

5. Звіт про роботу, проведеному за період практики, аналіз педагогічної діяльності, зауваження щодо організації практики, її змісту, пропозиції щодо покращення її організації (додаток Б. 5).

6. Наочність: фото-, відеоматеріали із фіксацією основних (ключових) моментів проходження практики.

Під час захисту практики доцільно представити наочність – дидактичні засоби, вироби учнів тощо.

Методисту кафедри:

1. П'ять (три) планів-конспектів уроків з виробничого навчання з підписами майстра виробничого навчання і рекомендованими оцінками (додаток Б. 6).

До планів-конспектів додається комплекс навчально-методичного забезпечення:

а) інструкційні картки;
б) перелік навчально-виробничих робіт (на період практики);
в) перелік змісту практичних робіт для учнів (на період уроку виробничого навчання).

2. План-конспект позакласного (виховного) заходу професійного спрямування з оцінкою та підписом майстра виробничого навчання (додаток Б. 4).

3. Повний аналіз уроку виробничого навчання (додаток Б. 7).

4. Звіт про виконання індивідуального завдання.

Консультанту з психології:

Психолого-педагогічну характеристику особистості учня (додаток Б. 9).

Усі документи мають бути надруковані на стандартних аркушах паперу формату А4 й представлені на відповідні кафедри в окремих теках з оформленою титульною сторінкою (додаток Б. 8), з дотримання вимог до оформлення ділової документації (додаток Г. 5) не пізніше трьох днів після закінчення практики.

2.5. Оцінювання результатів практики

Складники рівня навчальних досягнень студентів з практики

№ з/п	Вид робіт	Ваговий індекс
1	Проведення залікових уроків. Береться середня оцінка за 5 уроків виробничого навчання (тривалість уроку – 6 год.).	0,4
2	Проведення виховного заходу.	0,15
3	Проведення виховного заходу професійного спрямування.	0,15
4	Написання психолого-педагогічної характеристики особистості учня групи.	0,1
5	Характеристика з місця практики.	0,05
6	Якість оформлення документації, наявність фото-, відеоматеріалів, пропозицій щодо покращення умов проходження практики, активна участь у настановчій та підсумковій конференціях, підготовлена презентація та звіт про роботу студентів під час практики.	0,15
	Разом	1,0

3. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВИКЛАДАЧА

3.1. Загальні положення

Педагогічна практика на робочому місці викладача дисциплін професійної підготовки є важливим складником фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Упродовж її проходження студенти виконують обов'язки викладача дисциплін професійно-теоретичної підготовки та класного керівника учнівської/студентської групи закладу освіти.

Педагогічна практика триває шість тижнів для студентів денної та три заочної форм навчання. Базою проходження педагогічної практики студентів-магістрантів є заклади професійної (професійно-технічної) освіти, де здійснюється підготовка кваліфікованих робітників і фахівців сільськогосподарського виробництва.

Студенти-практиканти впродовж усієї практики щодня мають бути на робочому місці викладача не менше 6 годин.

Вони є членами педагогічного колективу закладу освіти, де проходять практику, і тому зобов'язані дотримуватись правил внутрішнього розпорядку закладу, виконувати розпорядження адміністрації, методиста та групового керівника практики.

Студенти-практиканти під час практики виконують усі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики.

Якщо студент не підготувався до уроку, то він не допускається до його проведення і отримує незадовільну оцінку.

Студент-магістрант повинен бути зразком дисциплінованості, організованості та працелюбності для майбутніх кваліфікованих робітників.

Студенти, робота яких під час педагогічної практики визнає незадовільною, направляються на повторне її проходження.

3.2. Мета та завдання практики

Метою педагогічної практики студентів на робочому місці викладача є формування професійної компетентності, що визначає здатність магістранта до викладання дисциплін професійно-теоретичної підготовки кваліфікованих робітників та здійснення виховної роботи в ролі класного керівника учнівської/студентської групи.

Завданнями педагогічної практики визначені:

- комплексне вивчення системи освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, де здійснюється підготовка кваліфікованих робітників і фахівців сільськогосподарського виробництва;
- ознайомлення з передовим педагогічним досвідом колективу бази практики;
- формування професійно-педагогічної ерудиції, тезаурусу майбутніх викладачів професійної освіти;
- поглиблення знань змісту дисциплін з технології виробництва і переробки продуктів сільського господарства;
- набуття досвіду викладання дисциплін професійно-теоретичної підготовки кваліфікованих робітників і фахівців сільськогосподарського виробництва;
- опанування методики проведення уроків різного типу із застосуванням новітніх педагогічних технологій;
- набуття досвіду організації та проведення позаурочної та позакласної виховної роботи, зокрема професійно спрямованої;
- оволодіння методами та прийомами виховної роботи в процесі виконання обов'язків класного керівника.

3.3. Зміст практики

Перед початком педагогічної практики проводиться настановча конференція, в роботі якої беруть участь представники професорсько-викладацького складу кафедр професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва, психології та співробітники відділу практик.

Упродовж першого тижня практикант має скласти індивідуальний план роботи на період практики, графік проведення залікових уроків і виховних заходів.

Для цього магістранти ознайомлюються з організацією навчально-виховної роботи в закладі освіти, що є базою практики, зокрема в закріпленій групі, спрямовуючи увагу на вивчення її контингенту:

- проводять бесіди з адміністрацією закладу освіти, викладачами, майстрами виробничого навчання, класними керівниками, учнями, вихователями та батьками;

- аналізують плани роботи закладу, план роботи класного керівника, календарно-тематичний план уроків дисциплін професійно-теоретичної підготовки кваліфікованих робітників і фахівців сільськогосподарського виробництва;

- ознайомлюються з педагогічним досвідом роботи викладачів закладу освіти;

- вивчають матеріальне та методичне забезпечення дисциплін професійно-теоретичної підготовки;

- аналізують навчальні досягнення учнів з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;

- вивчають особові справи учнів закріпленої групи;

- відвідують уроки та позакласні виховні заходи в закріпленій групі та спостерігають за учнями під час занять.

Упродовж наступних тижнів практики магістранти проводять пробні та залікові уроки з дисциплін професійно-теоретичної підготовки, беруть участь в організації позаурочної діяльності з учнями згідно з планом роботи класного керівника.

За період педпрактики студенти мають виконати такі види робіт:

1. Навчальна робота:

- відвідування уроків у закріпленій групі;

- відвідування, аналіз і ведення протокольних записів уроків, що проводять викладачі дисциплін професійно-теоретичної підготовки та студенти-практиканти;

- організація та проведення додаткових уроків і консультацій з обдарованими та невстигаючими учнями;

- розроблення планів-конспектів і дидактичної наочності до залікових уроків;
- проведення не менше трьох уроків на тиждень з дисциплін професійно-теоретичної підготовки;
- проведення п'яти (трьох для студентів заочної форми) залікових уроків різних типів з дисциплін професійно-теоретичної підготовки;
- допомога викладачам дисциплін професійно-теоретичної підготовки у виготовленні дидактичних матеріалів.

II. Виховна робота:

- участь в організації індивідуальної, групової та масової виховної роботи з учнями закріпленої групи;
- відвідування, аналіз і ведення протокольних записів виховних заходів, що проводять викладачі та студенти-практиканти;
- підготовка та проведення залікового виховного заходу з майбутніми кваліфікованими робітниками і фахівцями сільськогосподарського виробництва;
- підготовка та проведення залікового професійно орієнтованого виховного заходу;
- виконання поточної роботи класного керівника;
- робота з батьками;
- контроль успішності учнів;
- облік відвідування занять учнями;
- чергування в гуртожитку тощо.

III. Методична та науково-дослідна робота:

- аналіз плану методичної роботи закладу, планів роботи методичних (циклових) комісій, участь у їх роботі;
- вивчення педагогічного досвіду викладачів дисциплін професійно-теоретичної підготовки, майстрів виробничого навчання, класних керівників;
- робота з методичною літературою;
- аналіз власної педагогічної діяльності та ведення психолого-педагогічного щоденника;
- проведення психолого-педагогічних досліджень учнівського колективу;

- виконання індивідуальних завдань педагогічної практики;
- проведення психолого-педагогічних досліджень з теми магістерської роботи;
- підготовка звітної документації про педпрактику.

Завершальним етапом педагогічної практики є її захист. Під час захисту студент має виступити з коротким аналізом щодо виконання всіх видів роботи, передбачених програмою практики, продемонструвати презентацію.

3.4. Звітність про практику

По закінченні педагогічної практики в триденний термін студент-практикант повинен подати таку документацію:

груповому керівникові:

1. Індивідуальний план роботи за період педагогічної практики (додаток В. 1).
2. Щоденник психолого-педагогічних спостережень (додаток В. 2).
3. Характеристику студента-практиканта з рекомендованою оцінкою за педпрактику та підписами класного керівника, викладача дисциплін професійної підготовки, завірену підписом директора і печаткою закладу освіти (обов'язково вказується дата) (додаток В. 3).
4. План-конспект виховного заходу з оцінкою за проведення та підписом класного керівника (додаток В. 4).
5. Аналіз відвіданого виховного заходу (додаток В. 5).
6. Звіт про роботу, проведену за період педагогічної практики (додаток В. 6);

методистові:

1. Розгорнуті плани-конспекти п'яти/трьох залікових уроків з дисциплін професійно-теоретичної підготовки з повним методичним забезпеченням, один із яких має бути проведений з використанням інноваційних методів. На планах-конспектах має бути оцінка за проведення та підпис викладача дисципліни професійної підготовки. Під час оцінювання результатів практики враховується середньоарифметична оцінка залікових уроків (додаток В. 7).

2. Конспект залікового професійно орієнтованого виховного заходу з наочністю (фотографії, газети, презентації тощо), оцінкою за проведення та підписами викладача дисципліни професійної підготовки, класного керівника або заступника директора з виховної роботи.

3. Аналіз відвіданого уроку з дисциплін професійно-теоретичної підготовки (додаток В. 8);

консультанту з психології:

Психолого-педагогічну характеристику колективу групи.

Усі документи повинні бути надрукованими на стандартних аркушах паперу формату А4, оформлені відповідно до правил і представлені на кафедрі в окремих теках з титульною сторінкою (додаток В. 9) у продовж трьох днів після закінчення практики.

3.5. Оцінювання результатів практики

Основними показниками для оцінювання роботи студента під час практики є: виконання завдань програми практики, навчальна і трудова дисципліна під час практики, якість звітної документації та публічний захист результатів практики.

Складники оцінювання рівня навчальних досягнень з практики

№ з/п	Вид робіт	Ваговий індекс
1	Аналіз відвіданого уроку професійно-теоретичної підготовки. Розроблення планів-конспектів уроків та їх дидактичного забезпечення. Проведення уроку.	0,4
2	Аналіз відвіданого виховного заходу. Розроблення плану-конспекту виховного заходу. Проведення виховного заходу.	0,2
3	Розроблення плану-конспекту професійно орієнтованого виховного заходу. Проведення професійно орієнтованого виховного заходу.	0,1
4	Написання психолого-педагогічної характеристики колективу учнівської групи.	0,1
5	Характеристика з бази практики.	0,05
6	Оформлення документації. Захист практики. Презентація до захисту.	0,15
	Разом	1,0

4. ПРАКТИКА «ДОСЛІДНИЦЬКА З ПРОБЛЕМ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ»

4.1. Загальні положення

Практика «Дослідницька з проблем магістерської роботи» має інтегральний характер. Її зміст спрямований на набуття магістрантами досвіду самостійної науково-дослідницької діяльності, поглиблення їхньої фахової підготовки з метою застосовування набутих знань на практиці. Важливе місце під час проходження практики майбутніх магістрів-дослідників, які виконують роботи пошуково-дослідницького характеру відповідно до теми магістерської роботи, посідає проведення психолого-педагогічного чи технологічного (технічного) експериментів щодо дослідження сучасних педагогічних технологій чи основних чинників, що сприяють збільшенню врожайності польових культур, продуктивності худоби, підвищенню ефективності роботи сільськогосподарської техніки тощо.

Практика посідає чільне місце в процесі виховання в магістрантів морально-етичних якостей викладача-дослідника вищої школи, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті; формування вмінь професійного й педагогічного спілкування у викладацькому колективі та у виробничому середовищі.

Згідно з навчальними планами підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» практика планується у другому семестрі загальною тривалістю три тижні для студентів магістратури як денної, так і заочної форм навчання. Базами проходження практики можуть бути випускова кафедра Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка – кафедра професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва, професійні (професійно-технічні) навчальні заклади, сільськогосподарські та інші підприємства, на базі яких буде проводитися магістерське дослідження.

Упродовж період першого тижня зміст практики спрямований на вивчення системи організації науково-дослідної роботи в

навчальних закладах професійно-технічної освіти та вишів, природно-кліматичних умов та економічно-господарської діяльності господарства, що обрано базами практики. Упродовж наступних тижнів студенти перебувають безпосередньо в місцях проведення експериментального дослідження, що впливає з теми магістерської роботи та **завдань практики**.

4.2. Мета та завдання практики

Метою практики є формування дослідницької та професійної компетентностей шляхом залучення магістрантів до організації, проведення, оформлення експериментальних досліджень з тем магістерських робіт, розвиток у них якостей, потрібних майбутнім дослідникам в їхній професійній діяльності.

Завданнями практики визначено:

- набуття досвіду проведення експериментальних досліджень;
- упровадження розроблених методик у практику;
- збір наукового матеріалу для публікацій (статті, тези);
- набуття практичних навичок підготовки, написання та публічного захисту наукового дослідження на прикладі магістерської роботи.

Крім вищеозначених завдань, зміст практики доповнюється індивідуальними завданнями для кожного студента відповідно до теми магістерської роботи, їх визначають керівники наукових робіт.

4.3. Зміст практики

I. Організаційна робота:

- участь у настановчій конференції;
- відвідування консультацій керівника практики;
- проведення експериментального дослідження з теми магістерської роботи;
- участь у підсумковій конференції.

II. Науково-дослідна робота у ЗВО, закладі професійної (професійно-технічної) освіти:

1. Ознайомитися із системою науково-дослідної роботи в навчальному закладі:

- наукова тема;
- провідні наукові проблеми, над якими працює науково-педагогічний (педагогічний) колектив, окремі викладачі та студенти (на основі аналізу відповідного розділу плану роботи підрозділів та індивідуальних планів роботи викладачів);
- характер проблематики, що досліджують проблемні групи, творчі наукові гуртки, ті, хто навчається в закладі, результати їхньої роботи.

2. Робота над темою магістерської роботи, проведення експериментального дослідження (додаток Г. 1).

3. Аналіз та статистична обробка отриманих експериментальних даних дослідження, формулювання відповідних висновків.

4. Підготовка презентації та виступу на науково-практичній студентській конференції з проблеми магістерської роботи та написання виступу і подання тез (статті) до друку.

III. Науково-дослідна робота на сільськогосподарських підприємствах:

Перед студентами, теми магістерських робіт яких пов'язані з удосконаленням механізованих технологій вирощування та збирання сільськогосподарських культур, ставляться такі завдання:

1. Збір даних про природно-кліматичні умови та економічно-господарську діяльність господарства (загальні дані про господарство та його землекористування, ґрунтові та агрокліматичні умови, матеріально-технічну базу, посівні площі та врожайність, економічні показники виробничо-господарської діяльності за останні роки тощо).

2. Ознайомлення з передовим досвідом у галузях сільськогосподарського виробництва:

- на основі наукових публікацій вітчизняних та іноземних науковців провести аналітичний аналіз народногосподарського значення та біологічних особливостей сільськогосподарської культури (тварини), що буде об'єктом дослідження в майбутній магістерській роботі;
- з урахуванням наукових розробок сучасних дослідників та власних досліджень запропонувати та економічно обґрунтувати для

конкретного господарства нові, прогресивні, енергозберезувальні та екологічно безпечні технології, прийоми та процеси вирощування визначених тематикою магістерських робіт видів рослин чи тварин;

- виконати добір для конкретного господарства необхідного комплексу сільськогосподарських машин для комплексної механізації вирощування та збирання сільськогосподарської культури з розробленням технологічної карти її вирощування і збирання;

- розрахувати економічну ефективність запропонованих у магістерській роботі прийомів та процесів вирощування сільськогосподарської культури.

3. Розроблення методики ознайомлення з досліджуваною технологією майбутніх фахівців сільського господарства.

4. Підготовка презентації та виступу на науково-практичній студентській конференції з проблеми магістерської роботи та написання виступу і подання тез (статті) до друку.

4.4. Звітність про практику

По закінченні педагогічної практики в триденний термін студент-практикант повинен представити таку документацію:

керівникові:

1. Індивідуальний план роботи магістранта на період педпрактики, що складається до кінця першого тижня й затверджується керівником (додаток Г. 2).

2. Характеристику роботи студента-практиканта з рекомендованою оцінкою за практику та підписами керівника практики від кафедри, завідувача кафедри та декана факультету або керівника підрозділу сільськогосподарського підприємства (додаток Г. 3).

3. Звіт-аналіз про виконану роботу за розділами індивідуального плану (у довільній формі).

4. Текст доповіді на науково-практичній конференції молодих учених та студентів та тези (статтю).

Усі документи повинні бути надруковані на стандартних аркушах паперу формату А4, оформлені відповідно до правил й представлені на кафедру (додаток Г. 4).

4.5. Оцінювання результатів практики

Складники оцінювання рівня навчальних досягнень з практики

№ з/п	Види робіт	Ваговий індекс
1	Вивчення організації науково-дослідної роботи в навчальних закладах професійної (професійно-технічної) освіти чи ЗВО або природно-кліматичних умов та економічно-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства.	0,2
2	Виконання індивідуальних завдань. Проведення дослідницької роботи з теми магістерського дослідження.	0,4
3	Виступ на конференції та тези (стаття) з теми магістерського дослідження.	0,2
4	Характеристика з бази практики.	0,1
5	Оформлення документації. захист практики. Презентація до захисту.	0,1
	Разом	1,0

5. ПРАКТИКА «ПЕДАГОГІЧНА У ЗВО НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВИКЛАДАЧА»

5.1. Загальні положення

Практика у вищому закладі освіти на робочому місці викладача є важливим складником фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання.

Практика посідає чільне місце в процесі виховання в магістрантів морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті; формування вмінь професійного й педагогічного спілкування у викладацькому колективі та зі студентською аудиторією. Упродовж проходження практики студенти виконують обов'язки викладача закладу вищої освіти та куратора студентської групи.

Практика триває шість тижнів для студентів денної та три – для студентів заочної форм навчання. Базою проходження педагогічної практики студентів-магістрантів є заклади вищої освіти, де здійснюється підготовка педагогів професійного навчання.

Студенти-практиканти є членами педагогічного колективу, де проходять практику, і тому зобов'язані дотримуватись правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати розпорядження адміністрації, методиста та групового керівника практики.

Студенти-практиканти під час практики виконують усі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики.

Якщо студент не підготувався до занять, то він не допускається до їх проведення і отримує незадовільну оцінку.

Студент-магістрант повинен бути зразком дисциплінованості, організованості та працелюбності для майбутніх педагогів.

Студенти, робота яких під час педагогічної практики визнана незадовільною, направляються на її перепроходження.

5.2. Мета та завдання практики

Метою практики на робочому місці викладача закладу вищої освіти є формування в магістрантів професійної компетентності шляхом залучення їх до вивчення та аналізу системи управління освітнім процесом на рівні закладу, формування готовності до викладання дисциплін циклу професійної підготовки педагогів професійного навчання, а також здійснення виховної роботи в ролі куратора студентської групи.

Завданнями практики визначені:

- ознайомлення з організацією системи управління освітнім процесом;
- комплексне вивчення та аналіз системи планування й організації навчальної, методичної та виховної роботи в закладі вищої освіти;
- ознайомлення з передовим педагогічним досвідом викладачів;
- формування професійно-педагогічної ерудиції, тезаурусу майбутніх педагогів професійного навчання;
- набуття педагогічного досвіду, поглиблення знань, змісту психолого-педагогічних дисциплін, а також дисциплін з технології виробництва і переробки продуктів сільського господарства;
- опанування методики проведення різних видів занять у закладі вищої освіти;
- набуття досвіду організації та проведення виховної роботи зі студентами, зокрема професійно спрямованої;
- оволодіння методами та прийомами виховної роботи куратора студентської групи.

5.3. Зміст практики

Перед початком практики проводиться настановча конференція, у роботі якої беруть участь викладачі кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва.

Упродовж першого тижня практикант має скласти індивідуальний план роботи на період практики, графік проведення залікових занять і виховних заходів.

Для цього магістранти ознайомлюються з організацією освітнього процесу в закладі бази практики та закріпленій групі, спрямовують свою увагу на вивчення студентського колективу:

- проводять бесіди з викладачами закладу вищої освіти, кураторами, студентами;
- аналізують комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін;
- ознайомлюються з педагогічним досвідом роботи викладачів закладу;
- аналізують навчальні досягнення студентів з дисциплін професійної підготовки;
- відвідують заняття та виховні заходи в закріпленій групі.

Протягом наступних тижнів практики магістранти проводять пробні та залікові заняття, беруть участь в організації позанавчальної діяльності.

За період практики студенти мають виконати такі види робіт:

I. Організаційна робота:

- участь у настановчій конференції;
- відвідування консультацій керівника практики.

II. Вивчення управлінських засад освітнього процесу в закладі, що є місцем проходження практики:

- дослідження структури закладу вищої освіти та його статуту;
- аналіз системи планування освітнього процесу на факультеті та кафедрі:
 - плану засідань ради факультета;
 - плану роботи факультету;
 - плану роботи кафедри;
 - розкладу занять;
 - планування навчального навантаження на кафедрі;
 - карток навчального навантаження викладачів;
 - індивідуального плану викладача і критеріїв нормування всіх видів його діяльності;
- аналіз навчального плану (за спеціальністю):

- графіку освітнього процесу з визначенням загального обсягу навантаження на студента по семестрах, роках і видах навчальних занять (аудиторна, індивідуальна та самостійна робота);

- найменування дисциплін і видів навчальної роботи студентів, розподіл їх за семестрами, визначення кількості годин на лекції, практичні, лабораторні заняття, щотижневий розподіл годин за курсами і семестрами, дисципліни за вибором;

- види та терміни практик;

- курсові та дипломні роботи, форми підсумкового контролю;

- зміст державної атестації.

- ознайомлення з обліком роботи в умовах вищого закладу освіти:

- протоколами засідань кафедри, ради факультета (за спеціальністю);

- журналом взаємовідвідування занять викладачів кафедри;

- таблицями-відомістями навчального навантаження;

- журналом академгрупи.

III. Навчальна робота:

- відвідування, аналіз і ведення протокольних записів занять, що їх проводять викладачі та студенти-практиканти, участь у їх обговоренні;

- розроблення планів-конспектів та дидактичної наочності до залікових занять;

- проведення не менше двох занять на тиждень;

- проведення п'яти (трьох студентами заочної форми) залікових занять різного виду;

- допомога викладачам у розробленні та виготовленні дидактичних матеріалів.

IV. Виховна робота:

- участь у організації виховної роботи зі студентами;

- підготовка і проведення залікового позанавчального виховного заходу зі студентами на рівні факультету;

- підготовка і проведення залікового професійно орієнтованого виховного позакласного заходу.

V. Методична та науково-дослідна робота:

- вивчення педагогічного досвіду викладачів;
- робота з методичною літературою;
- аналіз власної педагогічної діяльності та ведення психолого-педагогічного щоденника;
- виконання індивідуальних завдань педагогічної практики;
- проведення психолого-педагогічних досліджень з теми магістерської роботи;
- підготовка звітної документації про педпрактику.

Завершальним етапом педагогічної практики є її захист. Під час захисту студент має виступити з коротким аналізом щодо виконання всіх видів роботи практики, продемонструвати презентацію.

5.4. Звітність про практику

По закінченні практики в триденний термін студент-практикант повинен представити таку документацію:

груповому керівникові:

1. Індивідуальний план роботи за період педагогічної практики (додаток Д. 1).

2. Щоденник психолого-педагогічних спостережень (додаток Д. 2).

3. Характеристику роботи студента-практиканта з рекомендованою оцінкою за практику та підписами методиста, групового керівника, завідувача кафедри (обов'язково вказують дату).

4. План-конспект виховного заходу з оцінкою за проведення та підписом групового керівника (додаток Д. 3).

5. Характеристика-звіт щодо системи управління закладами вищої освіти.

6. Звіт про роботу, проведenu за період практики (додаток Д. 4).

методистові:

1. Розгорнуті плани-конспекти п'яти/трьох залікових занять з повним методичним забезпеченням. Під час оцінювання результатів практики враховується середньоарифметична оцінка залікових занять (додаток Д. 5).

2. Конспект залікового професійно орієнтованого виховного позакласного заходу.

3. Аналіз відвіданого заняття.

5.5. Оцінювання результатів практики

Основними показниками для оцінювання роботи студента на практиці є: виконання завдань програми практики, навчальна і трудова дисципліна під час практики, якість звітної документації та персональний захист результатів практики.

Складники оцінювання рівня навчальних досягнень з практики

№ з/п	Види робіт	Ваговий індекс
1	Характеристика-звіт системи управління закладами вищої освіти.	0,15
2	Аналіз відвіданого заняття. Розроблення планів-конспектів занять та їх дидактичного забезпечення. Проведення занять.	0,4
3	Розроблення плану-конспекту та проведення виховного заходу.	0,15
4	Розроблення плану-конспекту та проведення виховного заходу професійного спрямування.	0,1
5	Характеристика з місця проходження практики.	0,05
6	Якість оформлення документації, наявність фото-, відеоматеріалів, пропозицій щодо покращення умов проходження практики, активна участь у настановчій та підсумковій конференціях, підготовлена презентація та звіт про роботу студентів під час практики.	0,15
	Разом	1,0

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аксьонов І. В. Практикум по землеробству. Запоріжжя, 2001. 44 с.
2. Алімов Д. М. Технологія виробництва продукції рослинництва. Практикум: навч. посіб. по підготов. молод. спец. з агроном. спец. Київ, 1994. 287 с.
3. Андреев В. М., Марков В. М. Практикум по овочеводству. Москва, 1981. 207 с.
4. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів. Київ, 2008. 272 с.
5. Бабічев В. В. Охорона праці та техніка безпеки. Київ, 1996. 136 с.
6. Ващенко І. М., Ланге К. П., Меркулов М. П., Олексенко Т. Д. Практикум по основам сільського господарства. Москва, 1991. 431 с.
7. Вітницька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ, 2006. 384 с.
8. Єфіменко М. Г., Багров В. А., Лузан С. О. Наскрізна програма професійно-практичної підготовки: методичні вказівки для студентів спеціальності: 7.0101410 Професійне навчання. Технологія й обладнання зварювального виробництва. Харків, 2003. 52 с.
9. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 37–38. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 04.11.2017).
10. Ігнатенко Г. В., Ігнатенко О. В. Професійна педагогіка: навчальний посібник. Київ, 2013. 352 с.
11. Ігнатенко Г. В., Ігнатенко С. В., Ігнатенко О. В., Єрмоленко Є. І. Загальні засади методики професійного навчання. Глухів, 2016. 76 с.
12. Ігнатенко Г.В., Опанасенко В.П., Самусь Т.В. Формування методичної компетентності педагогів професійного навчання в процесі педагогічних практик. Суми, 2017, 112 с.

13. Казидуб Г .О., Єріна О. І. Основи сільськогосподарських знань і практичні роботи на навчально-дослідній ділянці. Київ, 1979. 264 с.
14. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник. Київ, 2005. 343 с.
15. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання: підручн. для студ. вищ. навч. закл. Харків, 2005. 360 с.
16. Корсак К. В., Ластовченко І. О. Вища освіта і Болонський процес: навч. посіб. Київ, 2007. 352 с.
17. Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Семенова А. В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 3. Київ, 2007. 495 с.
18. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф., Івашук П. В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. Львів, 2010. 797 с.
19. Лівінський О. М., Курок О. І., Гридякін В. М., Зінченко В. П. Методологія і методи наукових досліджень: навч. посіб. Глухів, 2012. 174 с.
20. Лівінський О. М. Сільськогосподарські машини: підручник. Київ, 2016. 388 с.
21. Лівінський О. М. Трактори і автомобілі: підручник. Київ, 2015. 460 с.
22. Лозова В. І. Лекції з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Вид. 2. Харків, 2010. 480 с.
23. Навчально-методична література з дисциплін професійно-теоретичної підготовки кваліфікованих робітників.
24. Немов Р. С. Психологія: учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн. Москва, 2000. 608 с. Кн. 3.
25. Ничкало Н. Г., Зайчук В. О., Розенберг Н. М. та ін. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: навч.-метод, посібник. Київ, 1994. 208 с.
26. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Київ, 2008. 415 с.
27. Пашукова Г. І., Допіра А. І., Д'яконов Г. В. Практикум із загальної психології. Київ, 2000. 203 с.

28. Пістун І. П., Березовецький А. П., Березовецький С. А. Охорона праці в галузі сільського господарства: навч. посібник. Суми, 2009. 368 с.

29. Положення про організацію освітнього процесу в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка. Глухів, 2015. 37 с.

30. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (затверджено наказом Міністерства освіти України від 8.04.93 № 93 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти від 20.12.94 № 351). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93> (дата звернення: 29.04.2018).

31. Столяренко Л. Д. Основы психологии: Практикум. Ростов-на-Дону, 2001. 704 с.

32. Шматков Є. В., Коваленко О. Е. Методика професійно-практичного навчання: навчальний посібник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів II-IV рівней акредитації. Харків, 2002. 214 с.

33. Янцур М. С. Практикум з теорії і методики трудового і професійного навчання: навч. посібник. Рівне, 2000. 161 с.

34. Ярошевська В. М., Чабан В. Й. Охорона праці в галузі: навч. посібник. Київ, 2004. 288 с.

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

Адаптація професійна – процес або результат процесу пристосування працівника в початковий період його роботи на підприємстві до особливостей робочого місця та організації праці на виробництві.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом.

Актив учнівський – частина соціальної групи (колективу), організації, що виявляє найбільшу ініціативу в одержанні завдань для групи й наполегливість у їх виконанні.

Важковиховуваність – поняття, що пояснює випадки труднощів, з якими стикається педагог під час організації та здійснення виховного процесу.

Викладацька діяльність – діяльність, спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та впровадження педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору.

Дидактичний тест – це система пов'язаних предметним змістом завдань специфічної форми, що дозволяє здійснювати кваліметричні процедури вимірювання і оцінювання результатів навчання – знань, умінь і навичок досліджуваних.

Електронний підручник – електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію.

Зáклад освіти – юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність.

Зáсоби навчáння – це різноманітні матеріали і знаряддя навчального процесу, завдяки яким більш успішно і за короткий час досягаються визначені цілі навчання.

Здобувачі освіти – вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти.

Інклюзівне навчáння – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та залучення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзівне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Кваліфікація – визнана вповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Колектив – організована форма об'єднання людей на основі цілеспрямованої діяльності.

Колектив учнівський – таке об'єднання учнів, життєдіяльність якого визначається цілями й завданнями, що впливають із потреб суспільного, колективного та індивідуального розвитку, в якому функціонує самоврядування, а стосунки між учнями (ділові й особисті) є гуманними, характеризуються взаємною повагою і відповідальністю, спільним прагненням до загального успіху.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, що визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Компетенція – коло повноважень посадової особи, у межах якого вона повинна мати необхідні пізнання і має право приймати відповідальні рішення.

Метод навчання – спосіб взаємодії викладача та учнів, у результаті якої відбувається розв’язання завдань навчального процесу.

Методи виховання – це сукупність найбільш загальних способів розв’язання виховних завдань і здійснення виховних взаємодій, способів взаємопов’язаної діяльності вихователів і вихованців, спрямованих на досягнення цілей виховання; сукупність специфічних способів і прийомів виховної роботи, що використовують у процесі формування особистісних якостей учнів для розвитку їхньої свідомості, мотиваційної сфери і потреб, для вироблення навичок і звичок поведінки, а також їхньої корекції й удосконалення.

Методи дослідження – сукупність шляхів установлення параметрів, структури, інших характеристик досліджуваних об’єктів.

Методична робота – це заснована на досягненнях науки та передового досвіду система аналітичної, організаційної, діагностичної, пошукової, дослідницької, науково-практичної, інформаційної діяльності з метою вдосконалення професійної компетентності педагогічних працівників та підвищення ефективності навчально-виховного процесу

Методичне об’єднання – це одна з організаційних форм колективної методичної роботи в системі підвищення кваліфікації учителів

Методологія – це вчення про принципи побудови, форми і способи науково-пізнавальної діяльності.

Модернізація – удосконалення, покращення, оновлення об’єкта, приведення його у відповідність до нових вимог і норм, технічних умов, показників якості.

Навчальна програма – документ, що визначає зміст і обсяг знань, умінь і навичок з кожного предмета, зміст розділів і тем з розподілом їх за роками навчання.

Наукове дослідження – особлива форма процесу пізнання, систематичне, цілеспрямоване вивчення об’єктів, в якому використовують засоби і методи науки і яке завершується формулюванням знання про досліджуваний об’єкт.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Освітній стандарт – взірець, норма виміру. Взірець для визначення змісту освіти, керівництво для побудови навчальних програм, норма виміру як основа для розроблення стандартизованих вимірів якості навчальних досягнень учнів.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів.

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Педагогічна діяльність – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей.

Педагогічний етикет – це сукупність правил і моделей моральної поведінки педагога в типових ситуаціях та обставинах педагогічної діяльності.

Педагогічний процес – спеціально організована, цілеспрямована взаємодія педагогів і вихованців, метою якої є вирішення освітніх проблем і розвиток особистості.

Педагогічні здібності – сукупність психічних рис особистості, необхідних для успішного оволодіння педагогічною діяльністю, її ефективного здійснення.

Принципи навчання – основні вихідні положення теорії навчання, що є визначальними для змісту, організаційних форм, методів. Ці

положення є нормативними вимогами до організації та проведення дидактичного процесу і мають характер загальних вказівок, правил і норм.

Професія – конкретна діяльність, ремесло, комплекс функцій, рід праці, що виконується індивідом та становить частину будь-якої трудової діяльності. Характерними ознаками цього поняття є постійність у часі, наявність певних умінь, узгодженість з нормами загальнолюдської моралі, опора на екоцентричну, екологічну свідомість і матеріальне забезпечення людини.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій.

Система освіти – сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними.

Слухач професійно-технічного навчального закладу – це особа, зарахована до цього закладу на навчання за програмами курсової підготовки, перепідготовки чи підвищення кваліфікації.

Спеціальність – вид постійної діяльності, що відображає поділ праці в рамках професії.

Структура (будова, зв'язок, устрій) – внутрішня організація цілісної системи, що є специфічним способом взаємозв'язку, взаємодії компонентів, що її утворюють.

Структура уроку – побудова уроку: елементи або етапи будови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними.

Суб'єкт освітньої діяльності – фізична або юридична особа (заклад освіти, підприємство, установа, організація), що провадить освітню діяльність.

Творчість педагогічна – оригінальний і високоефективний підхід учителя до вирішення навчально-виховних завдань, збагачення теорії й практики виховання та навчання.

Технологія навчання – це в загальному розумінні системний метод створення, застосування й визначення всього процесу навчання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію освіти.

Уррок – форма організації навчання, за якої навчальні заняття проводяться вчителем з групою учнів постійного складу, одного віку і рівня підготовки протягом певного часу і відповідно до розкладу.

Учень професійно-технічного навчального закладу – це випускник основної або старшої загальноосвітньої школи, зарахований до професійно-технічного навчального закладу на навчання за програмами професійно-технічної освіти. Йому видають учнівський квиток.

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Додаток А. 1

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

студента Іванова Петра Васильовича
факультет технологічної і професійної освіти
курс І група _____
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр, найменування)
Спеціалізація 015.18 Професійна освіта
(Технологія виробництва і переробки продуктів
сільськогосподарського виробництва)

Продовження додатка А.1

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Студент Іванов Петро Васильович
(прізвище, ім'я, по батькові)

Направляється на технологічну практику в
(вид практики)

с. Сваркове на ТОВ «СВАРКОВЕ»
(назва підприємства)

Термін практики: з _____ до _____ 20__ р.

Керівник практики від ЗВО асистент Вовк Богдан Іванович
(посада, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

Печатка
ЗВО

Декан факультету доцент Ігнатенко С. В.
(посада, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від підприємства:
головний інженер Вареник Олександр Васильович
(посада, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

Печатка
підприємства

«_____» _____ 20__ р.

Вибув з підприємства

Печатка
підприємства

«_____» _____ 20__ р.

головний інженер Вареник Олександр Васильович
(посада, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

Продовження додатка А.1

КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№ з/п	Назва робіт	Тижні проходження практики					Відмітка про виконання
		1	2	3	4	5	
1.	Прибуття в ТОВ «СВАРКОВЕ». Отримання інструктажу з техніки безпеки, ознайомлення зі статутом підприємства.	6					виконано
2.	Визначення розмірів господарства і спеціалізації виробництва.	6					виконано
3.	Визначення складу і структури земельних ресурсів підприємства, забезпеченості трудовими ресурсами, розмірів прибутку.	6					виконано
4.	Проведення аналізу стану, забезпеченості та ефективності використання основних засобів.	6					виконано
5.	Ознайомлення із землекористуванням господарства, рельєфом, шляховою мережею, розташуванням лісосмуг, водними джерелами, а також меліоративними заходами: зрошенням, осушенням, боротьбою з ерозією ґрунтів.	6					виконано
6.	Аналіз агровиробничої характеристики ґрунтів.		6				виконано
7.	Ознайомлення з технологією вирощування сільськогосподарських культур і виробництва продуктів тваринництва.		6				виконано
8.	Участь у комплектуванні, налагодженні та роботі машинно-тракторних агрегатів		6				виконано
9.	Виконання робіт, пов'язаних з технічним та технологічним обслуговуванням, поточним ремонтом базових моделей тракторів та сільськогосподарських машин і знарядь.		6				виконано
10.	Вивчення послідовності технологічного процесу, складання технологічних карт, технічного креслення на виготовлення с.г. продукції		6				виконано
11.	Набуття досвіду роботи з сучасним обладнанням, інструментами, пристроями, а також засобами механізації та автоматизації			6			виконано

Підпис керівника практики від підприємства _____
від ЗВО _____

ВІДГУК-ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА З ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

ТОВ «СВАРКОВЕ»

(підприємство)

Іванов Петро Васильович під час проходження технологічної практики у ТОВ «СВАРКОВЕ» і зарекомендував себе як старанний і наполегливий практикант, який завжди досягав поставлених цілей.

Швидко знайшов спільну мову з колективом підприємства. Усі завдання практики виконував старанно і вчасно.

Студент-практикант прагне до професійного самовдосконалення, займається пошуковою діяльністю з метою вдосконалення практичних вмінь з галузі виробництва. За час проходження технологічної практики зарекомендував себе з позитивної сторони.

Петро Васильович проявляє творчий підхід до виконання поставлених перед ним завдань.

За час проходження технологічної практики студент виконав такі види робіт Усі вони були проведені на високому рівні.

Рекомендована оцінка за практику – «.....».

Підпис керівника практики від підприємства _____

Печатка

«_____» _____ 20__ р.

ПРИКЛАД РОБОЧИХ ЗАПИСІВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

У процесі проходження технологічної партики я виконав усі поставлені завдання.

Під час першого тижня практики ознайомився із історією утворення та функціонування підприємства; законодавчою базою його створення; зі статусом та статутом підприємства, з класифікацією та видами виробничих процесів; із технологічними операціями; з основними елементами виробничого процесу; з рівнем організації виробництва; з виробничим циклом виготовлення продукції; з основними ознаками непотокового виробництва; з характеристиками серійного, масового виробництва; з основними параметрами виробничої лінії; з ознаками, за якими розрізняють структуру виробничого процесу.

Керівництво підприємства дуже лояльно та добре ставиться до нашої роботи, незважаючи на досить щільний графік. Кожне завдання було цікавим та корисним для мого особистого досвіду. Одними із завдань були тощо.

У результаті технологічної практики я отримав чимало корисних професійний порад, мав змогу спостерігати за технологією виробництва і переробки продуктів сільськогосподарського виробництва.

Я отримав практичний досвід з ремонту та технічного обслуговування сільськогосподарської техніки. Виконав індивідуальне завдання Удосконалив уміння щодо правильного визначення послідовності технологічного процесу, складання технологічних карт, технічного креслення на виготовлення продукції або виду робіт. Ознайомився з технологіями вирощування типових для базового господарства культур.

СТРУКТУРА ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

1. Загальні відомості про господарство (структурний підрозділ).
 - 1.1. Історія виникнення та основні етапи розвитку.
 - 1.2. Географічне місце розташування.
 - 1.3. Відстані до найближчих районних та обласних центрів.
 - 1.4. Відстані до найближчих шляхів транспортування продукції (автомобільних, залізничних, річкових тощо).
2. Структура базового господарства (структурного підрозділу).
 - 2.1. Наявність структурних підрозділів (бригад, цехів тощо).
 - 2.2. Схема управління господарством (структура управління).
3. Виробнича характеристика підприємства (структурного підрозділу).
 - 3.1. Основні напрями виробничої діяльності.
 - 3.2. Асортимент продукції.
 - 3.3. Продуктивність підприємства (структурного підрозділу).
4. Рівень матеріально-технічного забезпечення підприємства (структурного підрозділу).
 - 4.1. Транспорт та інші мобільні енергетичні засоби.
 - 4.2. Стаціонарні енергетичні засоби.
 - 4.3. Спеціальне обладнання.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ
ТИТУЛЬНОГО АРКУША ЗВІТУ**

Звіт про роботу

студента (–ки)-практиканта (ки)

(прізвище, ім'я, по батькові)

групи____, курсу ____ факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка,
який (яка) проходив (ла) технологічну практику в

(назва підприємства)

з _____ по _____ 20__ року

ПРИКЛАД СХЕМИ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСТВОМ

Додаток Б

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ
З НАВЧАЛЬНО-ЗАЛІКОВОЇ ПРАКТИКИ
(на робочому місці майстра виробничого навчання)**

Додаток Б. 1

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ**

Щоденник

психолого-педагогічних спостережень
студента-практиканта

Іванова Петра Васильовича,

групи **23а-Пр(М)**, курсу **2** факультету
технологічної і професійної освіти

Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка,

який проходив навчально-залікову практику

(на робочому місці майстра виробничого навчання)

у групі **2СВ**, професія «Слюсар 2 розряду; водій автотранспортних
засобів категорії «С»»

ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»

з 22.01.2018 до 04.03.2018 року

Продовження додатка Б. 1

Директор
ДПТНЗ «Путивльський
професійний ліцей»

Новобраний Олександр Васильович

Заступник директора
з навчально-виробничої
роботи

Черняков Олександр Олегович

Заступник директора
з виховної роботи

Петренко Ольга Миколаївна

Продовження додатка Б. 1

Розклад дзвінків
Понеділок – четвер

№ уроку	Початок	Кінець
1	08.00	09.20
2	09.30	10.50
3	11.00	12.20
4	13.05	14.25
5	14.35	15.55
6	16.05	17.25

Розклад уроків у ДНЗ «Путивльський професійний ліцей»

Дні тижня	№ уроку	Група № 11		Група № 12		Група № 13	
		Предмет	№ каб.	Предмет	№ каб.	Предмет	№ каб.
ПОНЕДІЛОК	0						
	1	Фізична культура		Алгебра	45	Англійська мова	11
	2	Алгебра	45	Фізична культура		Алгебра	46
	3	Фізика	22	Спецтехнологія	15	Фізична культура	
	4	Англійська мова	10	Спецтехнологія	15	Інформатика	49
	5	Хімія	42	Історія України	21	Спецтехнологія	44
	6	Історія України	21	Хімія	42	Спецтехнологія	44
	7	Технічне креслення	47	Біологія	34	Хімія	42
ВІВТОРОК	0						
	1	Виробниче навчання Майстер в/н: Вавілов В.О. Слюсарна майстерня		Спецтехнологія	15	Історія України	21
	2			Спецтехнологія	15	Історія України	21
	3			Англійська мова	10	Всесвітня історія	23
	4			Охорона праці	27	Інформаційні технології	42
	5			Економіка	23	Технічне креслення	44
	6			Фізика	23	Спецтехнологія	44
	7			Технічне креслення	47	Спецтехнологія	44

Продовження додатка Б. 1

Список учнів групи 2СВ

№ п/п	ПІБ учня	Обов'язки
1.	Акімов Євген Віталійович	фізорг
2.	Дзєбчук Іван Васильович	
3.	Єзерський Віталій Васильович	
4.	Єрохін Сергій Олександрович	
5.	Іванієнко Дмитро Андрійович	
6.	Ісаєв Іван Олексійович	староста
7.	Каменський Артем Борисович	профорг
8.	Качур Дмитро Сергійович	
9.	Леонов Віталій Володимирович	
10.	Ніколаєв Роман Петрович	
11.	Норець Руслан Ігорович	
12.	Попсуй Анатолій Федорович	
13.	Табак Василь Валерійович	
14.	Тур Віктор Григорович	заступник старости
15.	Черевко Олексій Олексійович	
16.	Чертушкін Євген Юрійович	
17.	Шаповалов Антон Ельдарович	

Продовження додатка Б. 1

Список викладачів-предметників

№ п/п	Предмети	ПІБ викладача
1.	Фізика	Новикова Т. М.
2.	Біологія	Новикова Н. А.
3.	Охорона праці	Мантров М. О.
4.	Агротехнологія	Мантров М. О.
5.	Виробниче навчання	Бубнов В. М.
6.	Хімія	Замотіна А. Ю.
7.	Історія України	Клюєва Н. Г.
8.	Всесвітня історія	Клюєва Н. Г.
9.	Українська мова	Московченко О. М.
10.	Українська література	Московченко О. М.
11.	Математика	Каганцова Т. М.
12.	Англійська мова	Фарина О. В.
13.	Фізична культура і здоров'я	Стенько Н. О.
14.	Інформатика	Шутко Л. М.
15.	Основи економіки	Нікітченко В. М.
16.	Основи правових знань	Клюєва Н. Г.
17.	Основи галузевої економіки	Клюєва Н. Г.
18.	Правила дорожнього руху	Клюєв В. О.
19.	Система ТО і ремонту самохідних кормозбиральних комбайнів	Клюєв В. О.

ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Дата	Характеристика-опис проведеної роботи	Зауваження
<p>16.02 Вівторок</p>	<p>Сьогодні я відвідав урок виробничого навчання з метою набуття досвіду організації учнів для виконання групової практичної роботи, проведений студентом-практикантом Франковським В. В.</p> <p>Тема уроку: Система технічного обслуговування і ремонту машин.</p> <p>Мета уроку виробничого навчання досягнута. Спостерігав за учнями під час практичної частини заняття, змістом якої було розбирання двигуна і підготовка його до ремонту, ремонт блока і головки блока циліндрів, видалення накипу, визначення тріщин, пробиття обломів, підготовка дефектного місця до зварювання, заклеювання. Проаналізувавши навчальну діяльність учнів, вважаю, що під час їх поділу для групової роботи доцільно передбачити, хто з учнів буде організатором.</p> <p>Щодо проведення самого уроку – основним зауваженням є те, що Франковський В. В. недостатньо теоретично обґрунтував технологічний процес, нечітко орієнтувався в теоретичному матеріалі; варто було більш повно реалізувати дидактичний принцип зв'язку теорії з практикою.</p>	<p>Важливість підтримання високого рівня дисципліни на заняттях виробничого навчання на кожному етапі уроку, адже порушення її означає порушення техніки безпеки, а це, у свою чергу, небезпечно з огляду можливий травматизм.</p>

**Зразок оформлення індивідуального плану роботи
студента-практиканта**

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

**Індивідуальний план роботи
Іванова Петра Васильовича**
студента-практиканта
групи **23а-Пр(М)**, курсу **2** факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка,
який проходив навчально-залікову практику
(на робочому місці майстра виробничого навчання)
у групі 2СВ, професія «Слюсар 2 розряду; водій автотранспортних
засобів категорії «С»»
ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»

з 22.01.2018 до 04.03.2018 року

Дата, день тиж- ня	Навчальна та методична робота	Відмітка про виконання	Виховна робота	Відмітка про виконання	Робота над психолого-педагогічною характеристикою	Відмітка про виконання
22.01. Пн.	Прибуття на місце про- ходження практики. Оз- найомлення із з профе- сійним ліцеєм: структу- рою, відділеннями тощо.		Знайомство з групою, класним керівником Ка- расьовим В.С., а також дорученнями, закріпле- ними за учнями.		Загальне психолого-пе- дагогічне вивчення гру- пи. Бесіда з класним керівником.	
23.01. Вт.	Відвідування уроку ви- робничого навчання. Опрацювання плану з виробничого навчання та визначення тем залі- кових уроків.		Знайомство з учнів- ським колективом. Бе- сіда з групою про їхні захоплення та інтереси.		Загальне психолого-пе- дагогічне вивчення осо- бистості учня Іванова Миколи. Спостережен- ня.	
24.01. Ср.	Початок підготовки до проведення першого за- лікового уроку виробни- чого навчання за темою «Ремонт та обслугову- вання ГРМ».		Знайомство з активом групи. Робота з методич- ною літературою за те- мами виховних заходів.		Вивчення особливостей пам'яті Іванова Миколи. Проведення емпірично- го дослідження за мето- дикою «Запам'ятовуван- ня 10 слів».	

ХАРАКТЕРИСТИКА

студента-практиканта 23-Пр(М) групи факультету технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
Іванова Олександра Сергійовича,
який проходив навчально-залікову практику в ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»
з 14.02.2017 р. до 28.03.2017 р.

Іванов Олександр Сергійович під час проходження навчально-залікової практики на місці майстра виробничого навчання зарекомендував себе як старанний і наполегливий студент, який досягає поставлених цілей.

Швидко знайшов спільну мову з учнями, членами педагогічного колективу. Усі завдання практики виконував старанно і вчасно.

Проведені ним заняття відповідають сучасним вимогам, побудовані методично правильно. За час проходження практики були проведені уроки за темами, оцінені на «*добре*» та «*відмінно*». Під час проведення уроків виробничого навчання Олександр Сергійович уміло використовував дидактичні засоби навчання та різноманітну наочність та застосовував індивідуальний підхід до учнів.

Підготував і провів два виховні заходи: загальновиховного та професійного спрямування на теми, що були оцінені на «*відмінно*».

Студент-практикант прагне до професійного самовдосконалення, займається науково-дослідною роботою, постійно вдосконалює свою професійну підготовку. Рекомендована оцінка – «*відмінно*».

Майстер виробничого навчання _____ І. В. Черенков

Класний керівник _____ Г. С. Карасьов

Директор _____ В. П. Солдатенко

М.П.

Примітка: якщо текст характеристики не вміщується на одній сторінці, то частина, що залишилась, друкується на звороті сторінки. Характеристику обов'язково завіряють мокрою печаткою.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ
ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ**

**План - конспект виховного заходу
«Кращий за професією»,
проведеного у 2СВ групі
ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»
студентом 236-ПрМ групи, II курсу
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Поворозкою Романом Сергійовичем**

Класний керівник _____ В. І. Семенова
Груповий керівник _____ Т. В. Самусь

СТРУКТУРА ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

1. Титульний аркуш, відмітки про консультації і затвердження конспекту.
2. Мета, завдання виховного заходу, форма проведення, структура, обладнання, місце проведення.
3. Зміст заходу (сценарій).
- 4 Література, використана під час підготовки виховного заходу.
- 5 Додатки (фото-, відеоматеріал, роздатковий матеріал, наочність тощо).

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ
СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА**

Звіт про роботу

Борща Олександра Миколайовича
студента-практиканта,
групи 23а-ПрМ, курсу ІІ факультету технологічної
і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка,
який проходив навчально-залікову практику
у групі 2ТВ, професія «Тракторист-машиніст кат «А,В»;
водій автотранспортних засобів кат. «С»»
ДПТНЗ «Реутинський професійний аграрний ліцей»
з 22.01.2018 до 04.03.2018 року

Продовження додатка Б. 5

Я, Борщ Олександр Миколайович, проходив навчально-залікову практику на місці майстра виробничого навчання в ДПТНЗ «Путівльський професійний ліцей». Умови проходження практики були забезпечені адміністрацією ліцею на належному рівні. Слюсарна та токарна майстерні достатньо обладнані необхідними інструментами і матеріалами.

Закріплений я був за 2ТВ групою, класний керівник – Конопля Дмитро Васильович, майстер виробничого навчання – Ремньов Віктор Іванович. Оскільки практика в нас була на робочому місці майстра виробничого навчання, то ми більшою мірою співпрацювали з Віктором Івановичем.

З перших днів практики мою увагу привернув порядок, що панував в учнівському колективі, дружні стосунки між майстрами виробничого навчання, викладачами та учнями, затишок, оформлення майстерні.

Разом з майстром ми ретельно перевіряли записи учнів під час уроків виробничого навчання, він ознайомив мене з правилами перевірки та з критеріями виставлення оцінок. Я також стежив за прибиранням робочих місць учнями на кожному уроці виробничого навчання.

Проведені мною уроки виробничого навчання були завчасно обговорені з майстром та методистом, вони були оцінені на «добре». Під час проведення уроків використано як колективні, так й індивідуальні форми роботи, здійснено індивідуальний підхід до учнів, організовано взаємодопомогу на уроках. Для сильних учнів було підготовано індивідуальні завдання.

Я допомагав майстру в підготовці та проведенні виховних заходів, а саме оформлював необхідне дидактичне забезпечення.

Вважаю, що мною було виконано весь індивідуальний план практики. Упродовж усього часу проходження практики я спілкувався з учнями. В позанавчальний час залучав їх до виготовлення наочності.

Я також підготував і провів два виховні заходи з тем Під час їх проведення зрозумів, що дуже важливі вміння підтримувати дисципліну в групі, вміло та логічно викладати матеріал, правильно ставити запитання під час обговорення певних питань тощо.

З групою проводилась така суспільно корисна робота: організація догляду за робочими місцями, проведення санітарних днів, допомога майстрові у виготовленні наочності тощо.

Отже, за період практики я відчував себе справжнім майстром професійного ліцею, зрозумів, що я можу організувати колектив учнів, зацікавити їх, навчився більш чітко визначати мету роботи і шляхи її досягнення. Я зрозумів, що робота майстра виробничого навчання дуже відповідальна, бо потрібно багато працювати над підготовкою до занять: аналізувати наукову і методичну літературу, самостійно виготовляти і вміти продемонструвати процес виготовлення предмета учням. Ця практика дала змогу значно підвищити мою педагогічну майстерність.

04.03.2018 р.

Підпис _____

Приклад оформлення плану-конспекту уроку виробничого навчання

«ПОГОДЖЕНО»
Заступник директора з НВР
Зимін М.В. _____
«__» _____ 20__ р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Майстер в/н
Гончаренко П.І. _____
«__» _____ 20__ р.
Методист:
Самусь Т.В. _____
«__» _____ 20__ р.

План-конспект уроку виробничого навчання

Група № 31 Курс III
Професія «Слюсар з ремонту с/г машин та устаткування, тракторист -
машиніст с/г виробництва, водій автотранспортних засобів категорії «С"»
Дата проведення: 17.02. 2017 року

Рекомендована оцінка за проведення уроку

Тема програми: Водіння за особливих умов.

Тема уроку: Водіння автомобіля по бездоріжжю. Виїзд на ґрунтову
дорогу. Проїзд населених пунктів.

Мета уроку:

- *навчальна* – навчити учня водити вантажний автомобіль у склад-
них дорожніх умовах, виконувати з'їзд на другорядну дорогу, виїзд
з другорядної дороги на головну, рух по естакадах, на заокруглених
ділянках доріг, віражах на підйомах та спусках.

- *розвивальна* – розвивати навички управління автомобілем;

- *виховна* – виховувати культуру поведінки на дорогах.

Тип уроку: удосконалення практичних умінь.

Вид уроку: індивідуальне заняття з водіння транспортного засобу.

Дидактичне забезпечення: навчальна програма з предмета «Прак-
тичне водіння вантажного автомобіля», карта-схема маршруту, інди-
відуальна книжка слухача, інструкція з охорони праці.

Матеріально-технічне забезпечення: навчальний автомобіль ГАЗ-53.

Міжпредметні зв'язки: ПДР, будова та експлуатація вантажного ав-
томобіля, професійна етика та культура водіння, фізика.

Перелік практичних завдань: огляд автомобіля, вмикання передач, поворот руля, натискання на педалі, орієнтування за дзеркалами.

Список використаної літератури:

Основна: Гусар В. Е. Правила дорожнього руху України. Коментар у малюнках. Київ, 2016. 112 с.

Додаткова: Дзюба П.Я. Автомобілі, трактори та с/г машини. Київ, 1983. 375 с.

Скакун В.О. Методи виробничого навчання. Частина 1. Асоціація «Професійна освіта», 2014. 152 с.

Ничкало Н. Г. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: навч.-метод. посібник. Київ, 1994. 208 с.

ПЕРЕБІГ УРОКУ:

I. Організаційна частина: (~5хв.)

1. Перевірка готовності учня та його зовнішнього вигляду.
2. Перевірка та оформлення документів:
 - індивідуальної книжки.
 - журналу обліку практичного водіння.

II. Вступний інструктаж: (~40хв.)

1. Оголошення теми та мети уроку.

Тема уроку: Водіння автомобіля по бездоріжжю. Виїзд на ґрунтову дорогу. Проїзд населених пунктів.

Мета нашого уроку – навчитися водити автомобіль по бездоріжжю, навчитися виконувати безпечне маневрування при виїзді на ґрунтові дороги, безпечно рухатися в населених пунктах.

2. Повторення вивченого матеріалу:

- Як характеризуються ґрунтові дороги ?
(наявністю великої кількості нерівностей, поворотів, малих, часто примітивних мостів та інших несподіваних перешкод).
- Яка дорога вважається головною, якщо знак «головна дорога» не встановлений?
(головною дорогою вважається та, у якій є дорожнє покриття)
- З якою швидкістю потрібно виконати проїзд населених пунктів?
(проїзд через населений пункт не повинен перевищувати 60 км/год, а повз населений пункт – не більше 90 км/год)
- Що заважає автомобілю легко подолати дорогу?
(низька посадка машини, зчеплення коліс недостатнє з поверхнею дороги, незахищеність вузлів від намокання, відсутність тягової сили коліс)

3. Інструктаж з охорони праці та ТБ.

(Інструкція з охорони праці для водіїв вантажних автомобілів)

1. Загальні положення

1.1. Водії вантажних автомобілів повинні дотримуватися вимог загальної та даної інструкції з охорони праці.

1.2. До керування вантажними автомобілями та їх обслуговування допускаються особи не молодші 18 років, які пройшли медичний огляд, попереднє спеціальне навчання і перевірку знань з професії і з питань охорони праці, отримали посвідчення на право керування вантажним автомобілем, пройшли вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж з охорони праці на робочому місці. У подальшому вони проходять повторні інструктажі на робочому місці один раз на квартал, періодичні медичні огляди один раз на 3 роки, перевірку знань Правил дорожнього руху в порядку і терміни, встановлені Державтоінспекцією.

1.3. При роботі на вантажних автомобілях на водія можуть діяти такі небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

фізичні:

машини і механізми, що беруть участь у дорожньому русі;

гострі краї, задирки і шорсткість на поверхнях заготовок, інструментів, запасних частин, обладнання при ремонті і технічному обслуговуванні автомобіля;

хімічні:

токсична і подразнювальна дія на органи дихання, шкіру, слизові оболонки пального і змивально-мастильних матеріалів;

психофізіологічні:

фізичні перевантаження статичної і динамічної дії при керуванні автомобілем, ремонті й технічному обслуговуванні автомобілів;

нервово-психічні перевантаження (розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, емоційні перевантаження) при керуванні автомобілем.

4. Подання нового матеріалу з елементами власного показу.

Їзда по бездоріжжю, вочевидь, поліпшить ваші технічні навички водіння. Якщо це неможливо, треба рухатися якомога ближче до узбіччя, оскільки, як правило, дорога сильно розбита саме в центрі. При різкому переході з однієї ділянки дороги на інший маневр здійснювати плавно, максимально вивертаючи кермо. При попаданні на дуже брудну ділянку, де можна легко загрузнути, не потрібно газувати. Також під час проїзду населених пунктів потрібно дотримуватись швидкісного режиму.

III. Поточний інструктаж: (~270 хв.)

1. Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля:

- очистити автомобіль від пилу та бруду;
- перевірити стан зовнішніх укріплень усіх агрегатів;
- встановити та усунути підтікання оливи, палива, охолоджувальної рідини, витік повітря;
- перевірити рівень оливи і, якщо треба, долити її в картер двигуна, коробку змінних передач;
- залити або долити охолоджувальну рідину в радіатор;
- заправити баки основного та пускового двигунів паливом;
- перевірити технічний стан коліс;
- перевірити натяг пасів генератора, вентилятора та компресора.

2. Виконання вправ:

1. Водіння автомобіля по бездоріжжю.
2. Водіння автомобіля самостійне і правильне виконання учнем виїзду з дороги з асфальтним покриттям на ґрунтову.
3. Водіння автомобіля через населений пункт.

3. Майстер виробничого навчання контролює виконання завдання учнем.

4. Вказати учневі на допущені ним помилки, якщо треба – повторити складні елементи вправи.

5. Привести до порядку робоче місце.

(Здійснити прибирання в кабіні та чищення скла, промивання коліс та бортів.)

IV. Заключний інструктаж: (~45хв.)

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня;
- **домашнє завдання:** повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття з водіння та проаналізувати помилки, допущені на уроці.

ІНСТРУКЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

ТЕМА: Водіння за особливих умов.

МЕТА: Навчити учня водити вантажний автомобіль по бездоріжжю. Проїзд по дерев'яних мостах, лісових, колійних та інших дорогах, буксирування автомобіля.

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ: користуватися справним обладнанням, засобами захисту.

№ з/п	Зміст завдання та послідовність виконання	Обладнання, інструмент, пристосування	Технічні умови і вказівки щодо виконання завдання
1.	Водіння за особливих умов.	Автомобіль ГАЗ-53 Посібник ПДР.	Водіння автомобіля по бездоріжжю. Виїзд на ґрунтову дорогу. Проїзд населених пунктів. Рух по об'їзних шляхах, зустрічний роз'їзд. Рух на крутих поворотах, підйомах і спусках.
2.	Водіння за особливих умов.	Автомобіль ГАЗ-53 Посібник ПДР.	Проїзд по дерев'яних мостах, лісових, колійних та інших дорогах. Рух по снігових дорогах, через льодові переправи (якщо дозволяють конкретні умови), по мокрій траві.
3.	Водіння за особливих умов.	Автомобіль ГАЗ-53 Посібник ПДР.	Буксирування автомобіля. Зчіплювання автомобілів жорсткою та гнучкою зчіпкою з дотриманням вимог безпеки. Перевірка надійності зчеплення. Буксирування автомобіля на зчіпці по прямій, на поворотах, підйомах (спусках). Зупинка біля тротуару (на узбіччі). В'їзд у ворота, відчеплення.
4.	Водіння за особливих умов.	Автомобіль ГАЗ-53 Посібник ПДР.	Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автопричепом дозволеною максимальною масою не більше 750 кг.

ПРИКЛАД АНАЛІЗУ УРОКУ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Дата _____ Виробниче навчання _____
Кількість учнів _____
Наявність _____ Майстер в/н _____
Курс, група _____
Тема заняття: _____

Мета заняття: _____

Матеріально-технічне забезпечення заняття _____

I. Організаційна частина (до 5 хв.)

- перевірити присутність учнів;
- рапорт чергового;
- перевірка готовності учнів до уроку;
- з'ясування додаткових питань.

II. Мотивація (5 хв.)

III. Вступний інструктаж (до 35 хв.)

Ознайомлення учнів з темою та метою уроку;
Повторення пройденого матеріалу.

Опрацювання теоретичної інформації з теми.

Під час вивчення технології операції:

Суть і зміст операції (прийомів)

Аналіз навчально-технічної документації

Демонстрування трудових рухів і прийомів виконання операцій майстром виробничого навчання

Закріплення робочих прийомів учнями (1-2 особи)

Дотримання правил безпеки праці

Аналіз можливих помилок та шляхи їх попередження

Способи самоконтролю при виконанні операції

Економічні питання в роботі учнів, питання енергозбереження

Критерії оцінювання

Самостійна робота учнів і поточний інструктаж: (до 4 год. 45 хв.)

- перевірити організацію робочих місць учнів;
- обхід робочих місць із метою:
 - а) перевірки дотримання охорони праці та правил безпеки;
 - б) перевірки правильності виконання вправ;
 - в) індивідуальний інструктаж учнів;
 - г) перевірка та приймання виконаних робіт;
 - д) оцінка якості, перевірка виконаних завдань, самоаналіз.

IV. Прибирання учнями робочих місць. (до 15 хв.)

V. Заключний інструктаж: (до 15 хв.)

- підсумки дотримання правил техніки безпеки;
- перевірка правильності виконання завдань;
- індивідуальний інструктаж учнів;
- перевірка та приймання виконаних робіт;
- оцінювання якості, перевірка виконання завдань, самоаналіз.

Ознайомлення з темою наступного уроку.

Повідомлення домашнього завдання.

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Кафедра професійної освіти
та технологій сільськогосподарського виробництва

Документація
з навчально-залікової практики студента 236 ПрМ групи ІІ курсу
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Бородіна Миколи Петровича,
який проходив практику
у ДПТНЗ «Синівський професійний аграрний ліцей»
у групі 14С
професія «Слюсар з ремонту с/г машин»
з 22.01.2018 до 04.03.2018 року

Груповий керівник
Методист

Т. В. Самусь
М. Г. Росновський

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ

1. Загальні відомості про сім'ю учня

2. Прізвище, ім'я дитини, вік.
3. Структура сім'ї (повна, неповна).
4. Склад сім'ї, вік батьків, фах, освіта.

(Описати, як впливають (впливали) на розвиток дитини і становлення її характеру, формування особистості структура сім'ї, вік, фах та освіта батьків, якщо є брати й сестри, то зазначте їх вплив).

2. Загальний розвиток, обізнаність

1. Поінформованість у різних галузях знань (навести приклад).
2. Джерела отримання інформації:
 - а) навчальний заклад;
 - б) сім'я;
 - в) позашкільні заклади;
 - г) самоосвіта.
3. Новоутворення вікового періоду (наявність новоутворень, ступінь розвитку).

3. Пізнавальні процеси

1. Особливості пам'яті (добра, середня, погана). Навести приклад, у чому це виявляється або доведіть емпіричним шляхом.
2. Мислення (який вид мислення є провідним; які форми та операції мислення актуалізуються під час вирішення різних завдань). Навести приклад, у чому це виявляється, або довести емпіричним шляхом.

4. Емоційно-вольова спрямованість

1. Вимогливість, цілеспрямованість, критичність. Схильність до навіювання, страху. Навести приклад.
2. Емоційність та її вплив на створення позитивного (негативного) фону в групі. Навести приклад.

5. Особистісний розвиток

1. Самооцінка та її вплив на міжособистісні відносини з членами групи, мікрогрупи.

2. Особистість і прояви групового тиску. Конформність (неконформність), референтність (нереферентність).
3. Інтереси, ціннісні орієнтації в системі соціальної спрямованості класу.
4. Соціальні чекання групи від особистості:
 - а) ступінь прояву до дитини симпатії (антипатії);
 - б) чи має стійких друзів, чи обмежується ця дружба групою, чи виходить за її межі;
 - в) чи має авторитет;
 - г) прояви конфліктності, компромісу (описати 1 – 2 ситуації).
5. Організаторські можливості дитини:
 - а) ступінь прояву рис виконавця та керівника;
 - б) тактовність.
6. Ступінь самоконтролю дитини. Рівень її моральної вихованості в системі соціальної спрямованості класу (запропоновані пункти проілюструвати прикладами або довести емпіричним шляхом).

Висновки, рекомендації

У висновках стисло викладають основні особливості дитячої особистості, з'ясовані в результаті спостережень і дослідження в цілому. Рекомендації мають бути конкретними, придатними для застосування вчителем на практиці з метою корекції з'ясованих поведінкових відхилень, недоліків характеру дитини тощо.

Додаток В

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ
З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ПРОФЕСІЙНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ
ВИКЛАДАЧА**

Додаток В. 1

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ
РОБОТИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА**

1 сторінка

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

«ЗАТВЕРДЖУЮ» :

Викладач _____,
Класний керівник _____,
Груповий керівник _____

Індивідуальний план роботи
студента – практиканта
групи 6М Пр(М), курсу І факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчука Олександра Анатолійовича,
який проходив педагогічну практику
у групі 2СВ, професія «Слюсар 2 розряду; водій автотранспортних
засобів категорії «С»»
ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»
з 29.01.2018 до 11.03.2018 р.

Глухів - 2018

Продовження додатку В. 1

2 сторінка

Дата, день тижня	Навчальна та методична робота	Відмітка про виконання	Виховна робота	Відмітка про виконання	Робота над психолого-педагогічною характеристикою	Відмітка про виконання
Понеділок 29.01.2018 р.	Прибуття на місце практики. Охайомлення із закладом освіти, його адміністративною та педагогічним колективом. Вивчення розкладу уроків закріпленої групи.	Виконано	Знайомство з групою, класним керівником.	Виконано	Загальне психолого-педагогічне вивчення групи. Отримання першого уявлення про взаємовідносини в колективі групи.	Виконано
Вівторок 30.01.2018 р.	Відвідування уроків зі спецпредметів. Визначення тем залкових уроків та аналіз каталогу літературних джерел.	Виконано	Знайомство з учнівським колективом. Визначення інтересів та захоплень учнів групи.	Виконано	Загальне психолого-педагогічне вивчення колективу групи. Бесіда з класним керівником.	Виконано
Середа 31.01.2018 р.	Визначення місця теми уроку «Тверде і газоподібне паливо» у навчальній робочій програмі дисципліни «Паливно-мастильні матеріали», добір теоретичних відомостей.	Виконано	Робота з навчально-методичною літературою. Аналіз плану виховної роботи групи та визначення тематики залкових виховних заходів.	Виконано	Проведення емпіричного дослідження щодо взаємовідносин між учнями в групі.	Виконано

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ**

Щоденник

психолого-педагогічних спостережень

студента – практиканта

групи **6М Пр(М)**, курсу **1** факультету технологічної і професійної освіти

Глухівського національного педагогічного університету

імені Олександра Довженка

Ковальчука Олександра Анатолійовича,

який проходить педагогічну практику

у групі 2СВ, професія «Слюсар 2 розряду; водій автотранспортних

засобів категорії «С»»

ДПТНЗ «Путівльський професійний ліцей»

з 29.01.2018 до 11.03.2018 р.

Керівник практики від ЗВО – Опанасенко Віталій Петрович

Директор закладу – Новобраний Олександр Васильович

Заступник директора

з навчально-виховної роботи – Черняков Олександр Олегович

Груповий керівник університету – Ігнатенко Ганна Володимірівна

Методист університету – Ігнатенко Сергій Віталійович

Класний керівник – Ключова Наталя Григорівна

Продовження додатка В. 2

2 сторінка

Розклад дзвінків

№	Початок заняття	Закінчення заняття
1	8.00	9.20
2	9.40	11.00
3	11.20	12.40
4	13.00	14.20
5	14.30	16.00

Розклад навчальних уроків у групі 2СВ

Дні тижня	Дата	Предмети
Понеділок	29.01.18	1. Фізика. 2. Англійська мова. 3. Електротехніка. 4. Виховна година.
Вівторок	30.01.18	1. Математика. 2. Матеріалознавство. 3. Фізичне виховання.
Середа	31.01.18	1. Методологія і стандартизація. 2. Фізичне виховання. 3. Паливно-мастильні матеріали. 4. Історія України.
Четвер	01.02.18	1. Інформатика та КТ. 2. Паливно-мастильні матеріали. 3. Виробниче навчання. 4. Виробниче навчання.
П'ятниця	02.02.18	1. Фізика. 2. Паливно-мастильні матеріали. 3. Математика.

Продовження додатка В. 2

3 сторінка

Список учнів та активу групи 2СВ

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Актив групи
1	Бурцев Артем Віталійович	27/05/1994	
2	Ганнущенко Віталій Станіславович	08/03/1994	
3	Грудинін Олександр Володимирович	01/11/1994	
4	Журавльов Андрій Миколайович	25/07/1995	
5	Клюєв Сергій Іванович	30/07/1994	
6	Ковальчук Олександр Анатолійович	04/05/1993	Трудовий сектор
7	Кочубей Віталій Петрович	07/11/1991	
8	Мозоль Олександр Сергійович	19/10/1994	
9	Побризганов Євгеній Сергійович	04/04/1995	Спортивний сектор
10	Подолька Сергій Віталійович	20/12/1993	
11	Пришва Тетяна Юрїївна	26/04/1995	староста групи
12	Рассамакін Олександр Анатолійович	30/07/1994	
13	Сустановко Максим Леонідович	26/02/1995	зам. старости групи
14	Чайка Максим Віталійович	15/07/1995	
15	Чупейда Василь Григорович	05/01/1994	Інформ. сектор
16	Шелков Олександр Анатолійович	11/07/1995	

Список викладачів дисциплін професійно-теоретичної підготовки

№ з/п	Дисципліна	ПІБ. викладача
1	Методологія і стандартизація	Новикова Н. А.
2	Охорона праці	Мантров М. О.
3	Агротехнологія	Мантров М. О.
4	Виробниче навчання	Бубнов В. М.
5	Паливно-мастильні матеріали	Нікітченко В. М.
6	Електротехніка	Клюєва Н. Г.
7	Основи галузевої економіки	Клюєва Н. Г.
8	Правила дорожнього руху	Клюєв В. О.
9	Система ТО і ремонту самохідних кормозбиральних комбайнів	Клюєв В. О.

5 сторінка**Календарний графік залікових уроків за темами**

Дата проведення	Назва дисципліни та тема залікового уроку	Місце проведення
31.01.18 п'ятниця	Паливно-мастильні матеріали, тема «Тверде і газоподібне паливо».	3 пара, ауд. 54
13.02.18 вівторок	Паливно-мастильні матеріали, тема «Рідке паливо».	2 пара, ауд. 54
15.02.18 четвер	Паливно-мастильні матеріали, тема «Мастильні матеріали».	2 пара, ауд. 54
19.02.18 понеділок	Паливно-мастильні матеріали, тема «Технічні рідини».	3 пара, ауд. 54
20.02.18 вівторок	Паливно-мастильні матеріали, тема «Екологічні властивості палива та олив».	2 пара, ауд. 54

Дати залікових виховних заходів за темами

Дата проведення	Тема залікового виховного заходу	Місце і час проведення
19.02.18 понеділок	«Брейн-ринг з правил дорожнього руху»	4 пара, ауд. 54
14.02.18 середа	«День Святого Валентина»	14.30, актова зала

6 сторінка й наступні за нею (таблиця 1)

Подається психолого-педагогічний аналіз проведеної роботи: спостереження та аналіз відвіданих і проведених уроків та виховних заходів, результати спостережень за учнівською групою з метою написання психолого-педагогічної характеристики. Щоденник – це не констатація фактів, а повний аналіз (психолого-педагогічний) і оцінювання всіх явищ освітнього процесу. Запис у щоденнику ведеться впродовж усієї педагогічної практики.

Таблиця 1

ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Дата	Характеристика-опис проведеної роботи	Зауваження, рекомендації
31.01.2018 р. Середа	Сьогодні отримав консультацію від методиста до проведення уроку з дисципліни «Паливно-мастильні матеріали» за темою «Тверде і газоподібне паливо». Необхідно доопрацювати план-конспект з метою забезпечення активізації уваги учнів на уроці. Адже від цього буде залежати його ефективність. Також мною для вивчення шляхів впровадження в освітній процес педагогічних технологій було відвідано урок з агротехнології, який проводив студент-практикант Подоляка С. В. Під час обговорення уроку основним зауваженням було те, що він неправильно спланував час, відведений на виклад теоретичного матеріалу.	Важливість підтримання високого рівня дисципліни на уроках зі спецпредметів. Необхідність посилення підготовки до уроків з урахуванням обсягу навчальної інформації та добору методів.

ОРІЄНТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

ХАРАКТЕРИСТИКА

студента-практиканта 6М-Пр(М) групи факультету технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка **Ковальчука Олександра Анатолійовича**, який проходив педагогічну практику в ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей» з 29.01.2018 р. до 11.03.2018 р.

Ковальчук Олександр Анатолійович проходив педагогічну навчальну практику в ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей» на робочому місці викладача з 29.01.2018 р. до 11.03.2018.

За час проходження педагогічної практики Олександр Анатолійович підготував і провів п'ять уроків з дисципліни «Паливно-мастильні матеріали» та два виховні заходи у 2СВ групі, виявив високий рівень знань програмового та фактичного матеріалу, достатній рівень володіння методикою викладання спецпредметів.

Усі уроки студент-практикант проводив на належному науковому й методичному рівнях, обгрунтовано добирив методи та засоби навчання, вміло застосовував індивідуальний підхід до учнів. Проведені ним уроки відповідають сучасним вимогам щодо урахування вікових особливостей учнів. До проведення занять студент готувався добросовісно, постійно консультувався з викладачем Нікітченком В. М.

Ковальчук Олександр Анатолійович зарекомендував себе як відповідальний, працелюбний, доброзичливий та творчий педагог. Вважаємо, що студентові більш вимогливо потрібно ставитись до культури педагогічного мовлення.

Рекомендована оцінка за практику - «відмінно».

Класний керівник _____ Н. Г. Ключова
(підпис)

Викладач дисципліни _____ В. М. Нікітченко
(підпис)

Директор навчального закладу _____ О. В. Новобраний
(підпис)

(печатка закладу)

" ____ . ____ . 20 ____ р.

Примітка: якщо текст характеристики не вміщується на одній сторінці, то частину, що залишилась, друкують на звороті аркуша.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША
ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ**

План – конспект виховного заходу
«Брейн-ринг з правил дорожнього руху»,
проведеного у 2СВ групі
ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»
студентом 6М-ПрМ групи 2 курсу
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчуком Олександром Анатолійовичем

Класний керівник _____ Н. Г. Ключова
Груповий керівник _____ Г.В. Ігнатенко

СТРУКТУРА ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

1. Титульний аркуш, відмітки про отримані консультації та затвердження конспекту.
2. Мета (навчально-розвивальна, розвивальна, виховна, пізнавальна тощо), завдання виховного заходу, форма проведення, структура, обладнання, місце проведення.
3. Зміст заходу (сценарій з детальним описом дій кожного учасника, посиланням на авторів за умови використання віршів тощо, вказівками щодо музичного оформлення та зміни декорацій на певний етапах виховного заходу).
4. Список літератури, використаної під час підготовки до виховного заходу.
5. Додатки (фото-, відеоматеріал, роздатковий матеріал, наочність тощо).

ПРОТОКОЛ АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Тема _____

Мета _____

Готовність викладача до проведення заходу _____

Готовність учнів до проведення заходу _____

Аналіз етапів виховного заходу

Шкала оцінювання:

3 бали – характеристика високого рівня;

2 бали – характеристика достатнього рівня;

1 бал – характеристика виявляється частково;

0 балів – характеристика не виявляється.

№	Характеристики оцінюваної діяльності
1.	<i>Етап визначення теми, постановки мети і завдань</i>
1.1	Діагностико-аналітична основа визначення педагогом теми та змісту виховного заходу.
1.2	Соціальна й педагогічна значущість мети, її конкретність і чіткість, реальність і досяжність мети в даних умовах, за конкретний проміжок часу.
1.3	Компетентність педагога у визначенні варіантів майбутньої діяльності: - володіння педагогом формами виховного заходу, що відповідають його меті та змісту; - уміння педагога залучити учнів до процесу висування ідей і пропозицій, обговорення варіантів майбутньої творчої справи.
2	<i>Етап безпосереднього проведення заходу</i>
2.1	Оцінювання основних характеристик і поведінки учнів: - активність учнів у процесі проведення заходу; - зацікавленість учнів у процесі всього часу проведення заходу; - ступінь ініціативності та творчості учнів; - рівень самостійності учнів; - ступінь емоційності; - ступінь дисциплінованості й відповідальності; - загальний стиль і культура спілкування учнів під час проведення заходу.

2.2	Оцінювання змісту виховного заходу: - гуманістична спрямованість, науковість змісту заходу; - ступінь актуальності (зв'язку з майбутньою професією) змісту заходу; - доцільність і пізнавальна цінність змісту; - новизна та оригінальність змісту; - естетичність, оформлення.
2.3	Оцінювання способів діяльності викладача (класного керівника, студента-практиканта): - компетентність педагога, рівень його ерудиції під час проведення заходу; - ступінь демократичності в спілкуванні з вихованцями; - емоційність, вираженість його ставлення до того, що відбувається; - культура мови педагога, позитивна оцінка та підтримка успіху учнів; - зовнішній вигляд педагога, його міміка й жести; - ступінь раціональності та ефективності використання часу.
3	<i>Етап підбиття підсумків, оцінювання результатів заходу</i>
3.1	Співвідношення мети (завдань) і результату виховного заходу.
3.2	Ступінь виховного впливу заходу.
3.3	Навчальне і розвивальне значення заходу.
4.	<i>Етап організації післядії</i>
4.1	Оцінювання набутого колективом досвіду.
4.2	Визначення необхідних коректив, змін щодо подальшої діяльності колективу.
<i>Висновки і рекомендації</i>	

ПРИКЛАД АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Аналіз виховного заходу
«Здоровий спосіб життя»,
проведеного студентом-практикантом
Коваленком Владиславом Миколайовичем

Дата: 07.02.18 р.

ДПТНЗ «Путівльський професійний ліцей»

Група: 21СВ

Тема: «Здоровий спосіб життя»

Виконав:

студент 6М-Пр(М) групи

факультету технологічної і професійної

освіти Глухівського національного педагогічного університету імені

Олександра Довженка

Ковальчук Олександр Анатолійович

Продовження додатка В. 5

Тема: Здоровий спосіб життя

Мета: Пропагувати серед молоді ідеї здорового способу життя

Готовність викладача до проведення заходу: Підготовлено сценарій, передбачено використання проектора, презентація, визначено учнів з доповідями та рефератами з теми виховного заходу

Готовність учнів до проведення заходу: Викладач заздалегідь запропонував студентам за їхнім власним бажанням підготувати доповіді

1. Етап визначення теми, постановки мети і завдань

Вибір теми та змісту виховного заходу студентом-практикантом проведено відповідно до плану виховної роботи, розробленого класним керівником Носовим М. В. та затвердженим заступником директора з виховної роботи Товарнидзе Ю. А.

Здоров'язбереження молодого покоління є дуже важливим аспектом підготовки майбутнього фахівця та становить стратегічно важливу мету для забезпечення економічного розвитку й трудового потенціалу держави. Заявлена мета в умовах організації виховного заходу та застосуванні відповідних засобів є цілком досяжною, але водночас сформульована нечітко та потребує конкретизування.

Студент-практикант Коваленко В. М. провів виховний захід, використовуючи такі групові форми роботи, як бесіда та диспут, що відповідають його меті та змісту. Його добре володіння культурою педагогічного мовлення дозволило органічно залучити учнів до процесу висування ідей і пропозицій, обговорення варіантів ведення здорового способу життя.

2. Етап безпосереднього проведення заходу

Студент-практикант оголосив тему виховного заходу.

Початок виховного заходу був у вигляді бесіди. Викладач розповів про значущість здоров'я та його цінність у нашому житті. Викладачу вдалося зацікавити учнів, і вони активно залучились до бесіди, почали ставити запитання та самі відповідали на поставлені їм запитання, причому досить змістовно та коректно.

Для відповідей на задекларовані в темі питання деякі учні підготували доповіді та написали реферати. Так, староста групи Муковоз

Артем Вікторович підготував доповідь на тему «Шкідливий вплив паління на здоров'я людини». Вона була змістовна, містила конкретні приклади, супроводжувалася презентацією. Деякі учні ставили запитання Артемові, на які він відповідав повно і ґрунтовно, а деякі висловлювали свої думки щодо окресленої проблеми. Кереченко Б. підготував реферат з теми «Наркоманія – проблема XXI століття».

У рефераті він розкрив і за допомогою презентації проілюстрував, до чого може призвести наркотична залежність. Студентів зацікавила ця проблема, і вони висловлювали думки стосовно неї.

Ляпін В. підготував доповідь на тему «Рух-це життя». У ній він розповів про те, як корисно рухатись і займатися спортом, правильно харчуватися. З цієї доповіді учні отримали корисні поради щодо збереження свого здоров'я.

Зацікавленість обговорюваною темою виявлялася в активній участі у формулюванні запитань та висловлюванні власних поглядів на цю проблему одногрупників. Зважаючи на актуальність цієї теми, Коваленко В. М. запропонував продовжити її обговорення на наступній виховній годині. Учні підтримали його пропозицію.

Зміст виховного заходу мав гуманістичну спрямованість, усі виступи ґрунтувались на інформації, отриманій з офіційних джерел (сайт МОЗ, сайт Державної Служби Статистики України тощо), що забезпечило точність та пізнавальну цінність інформації.

Під час проведення виховного заходу Коваленко В. М. продемонстрував компетентність та ерудованість стосовно теми здоров'язбереження, що свідчить про ґрунтовну та кропітку підготовку до його проведення. На користь останнього свідчить і використання відповідної міміки та жестів, що їх використав студент з метою забезпечення емоційності та виразності окремих моментів заходу, демонстрування ставлення до деяких ідей та пропозицій, що висловлювали учні.

Зовнішній вигляд студента-практиканта заслуговує на окрему увагу. З метою створення відповідної атмосфери та зацікавленості з боку учнів обговорюваною проблемою він був одягнений у медичний халат.

Виховний захід розпочато своєчасно. Коваленко В. М. та учні до нього були підготовлені.

3. Етап підбиття підсумків, оцінювання результатів заходу

Формулюючи висновки щодо проведення виховної години, можемо сказати, що мета була досягнута. Тема виховного заходу цікава і актуальна в наш час. Розпочали виховний захід у вигляді бесіди, а продовжили і закінчували у вигляді дискусії. Учні були активними і мали змогу висловлювати власні думки та ставити запитання. На жаль, час виховного заходу обмежений, і тому розглянули лише декілька проблем, пов'язаних із збереженням здоров'я.

4. Етап організації післядії

Відповідно до змісту та форми організації виховної роботи учнівський колектив набув досвіду: ведення дискусій (уміти слухати один одного, визначати проблему та шляхи її вирішення); організації свого способу життя відповідно до принципів здоров'язабезпечення.

Було вирішено продовжити обговорення проблематики на наступному виховному заході.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ

Звіт про роботу

Ковальчука Олександра Анатолійовича,
студента-практиканта
групи 6М Пр(М), 1 курсу, факультету технологічної і професійної
освіти

Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка,
який проходив педагогічну практику
у групі 2СВ, професія «Слюсар 2 розряду; водій автотранспортних
засобів категорії «С»»

ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»
з 29.01.2018 до 11.03.2018 р.

Продовження додатка В .6

Я проходив педагогічну практику в ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей». Її проходження було забезпечено адміністрацією ліцею на належному рівні. Навчальні кабінети, майстерні достатньо забезпечені необхідною дидактичною наочністю.

Закріплений я був за 2СВ групою, класний керівник - Ключева Наталя Григорівна. Оскільки практика в нас була в професійних навчальних закладах на робочому місці викладача, то ми здебільшого співпрацювали з викладачем спецпредметів Нікітченком Володимиром Миколайовичем. З перших днів практики мене вразили порядок, що панував в учнівському колективі, та дружні стосунки між викладачами та майстрами виробничого навчання. Володимир Миколайович толерантний з учнями, водночас суворий і вимогливий до них. Разом з ним ми ретельно перевіряли записи учнів, які вони робили під час уроків теоретичного навчання, самостійні роботи, реферати, тести з модульних контрольних робіт. Він ознайомив мене з критеріями виставлення оцінок. Кожний його урок ми разом обговорювали, він давав рекомендації щодо проведення моїх перших уроків з предмета, знайомив мене з методичними посібниками.

Протягом усього часу проходження практики я спілкувався з учнями групи. Після уроків залучав їх до виготовлення наочності.

Я також підготував і провів два виховні заходи. Під час їх проведення методистом було відзначено моє вміння організовувати дисципліну в групі, вміло та логічно викладати матеріал, правильно ставити запитання під час обговорення певних питань. Я допомагав класному керівникові в підготовці та проведенні класних годин, а заходи, проведені мною, контролювали методист і груповий керівник.

Мною проведені всі уроки згідно з календарним планом, вони були оцінені на «відмінно».

На уроках були використані як колективні, так й індивідуальні форми роботи, здійснювався індивідуальний підхід до учнів, організовувалась взаємодопомога на уроках. Сильним учням пропонували індивідуальні завдання.

З групою проведено таку суспільно корисну роботу: проведення санітарних днів, допомога викладачу у виготовленні наочності.

За період практики я відчував себе справжнім викладачем спецпредметів ліцею, зрозумів, що я можу організовувати колектив учнів для навчальної діяльності, навчився визначати мету роботи і досягати її.

Я зрозумів, що моя професія дуже відповідальна, бо потрібно багато працювати над підготовкою до уроків: аналізувати наукову і методичну літературу, підвищувати рівень своїх професійних знань, постійно вдосконалювати своє володіння методами професійного навчання. Ця практика - крок до моєї педагогічної майстерності.

10.03.2018 р.

Підпис _____

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗРОБЛЕННЯ ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ УРОКУ

Основні етапи планування уроку та підготовки до нього викладача

Урок, проведення якого підпорядковано всім закономірностям процесу навчання, є водночас витвором мистецтва поєднання навчання й виховання. Можна сформулювати алгоритм підготовки викладача до уроку, основними елементами якого є визначення:

- місця уроку в системі уроків з певної теми, розділу;
- мети уроку – освітньої, виховної, розвивальної;
- оптимального обсягу навчального матеріалу, основних понять та інформаційного змісту в ньому: поділ (у разі потреби) певного обсягу навчального матеріалу на окремі змістові частини та складання його структурної схеми (опорного конспекту);
- знань і вмінь, що варто актуалізувати перед вивченням нового матеріалу;
- уточнення міжпредметних зв'язків;
- структури уроку і у зв'язку з нею конкретних дій викладача та учнів на всіх етапах уроку;
- розподілу часу уроку між його етапами;
- змісту самостійної роботи учнів на уроці, засобів її дидактичного забезпечення (роздатковий дидактичний матеріал, довідники тощо), форм її організації (фронтальна, групова), потрібного пояснення;
- додаткових завдань для учнів, які проявляють поглиблений інтерес до вивчення дисциплін професійно-теоретичної підготовки, та учнів, які не встигають;
- форм і засобів контролю рівня навчальних досягнень учнів, складання списку учнів, знання яких буде перевірено;
- дидактичних засобів навчання (презентацій, моделей, макетів тощо) та їх підготовка до уроку;
- форм підбиття підсумків уроку;
- завдань для домашньої роботи з теми.

В основі плану лежить дидактична структура уроку, компоненти якої визначають зміст (елементи знань та способи дій) і способи навчання.

Структура уроку засвоєння нових знань:

Організаційна частина:

- перевірка присутності учнів (за журналом, рапорт чергового чи старости, письмово чи усно);

- перевірка підготовленості учнів до уроку (зовнішній вигляд учнів, наявність зошита, підручника, креслярських приладів тощо).

Виклад нового матеріалу. Формування нових понять і способів дій:

- повідомлення нової теми;
- виклад навчальної мети та окремих завдань, їх мотивація;
- перелік і розкриття змісту нових техніко-технологічних, економічних та інших відомостей із виділенням основного.

Закріплення нового матеріалу:

- виконання вправ;
- розв'язування задач тощо.

Підбиття підсумків уроку:

- загальна характеристика уроку;
- аналіз роботи учнів на уроці;
- рефлексія.

Домашнє завдання.

Комбінований урок має декілька рівнозначних дидактичних цілей – перевірка раніше засвоєного матеріалу, виклад нового матеріалу та його закріплення тощо.

Структура комбінованого уроку:

- *Організаційна частина.*
- *Повторення пройденого матеріалу. Актуалізація опорних знань і способів дій* (аналіз самостійної роботи, виконаної на попередньому уроці; перевірка домашнього завдання; виконання вправ; опитування учнів; розв'язування задач тощо).
- *Виклад нового матеріалу. Формування нових понять і способів дій.*
- *Закріплення нового матеріалу. Застосування знань, формування вмінь і навичок.*
- *Підбиття підсумків уроку.*
- *Домашнє завдання.*

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ УРОКУ

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ
з дисципліни «Трактори»
студента-практиканта 6М-Пр(М) групи
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчука Олександра Анатолійовича

Урок проведено в 2СВ групі

Навчальний заклад _____

Дата: 20.02.18 р.

Консультації:

Викладача _____ (18.02.18)
(ПІБ, підпис)

Методиста _____ (19.02.18)
(ПІБ, підпис)

З конспектом уроку згоден:

Викладач _____ (18.02.18)
(ПІБ, підпис)

Методист _____ (19.02.18)
(ПІБ, підпис)

Оцінка за урок _____
(ПІБ, підпис)

Продовження додатка В. 7

Предмет: «Трактори»

Тема програми: «Електрообладнання тракторів»

Тема уроку: «Генератори та генераторні установки»

Мета уроку:

Навчальна:

- засвоєння знань про генератори, їх будову та роботу, про основні види генераторних установок і їх використання в тракторній та автомобільній техніці.

Виховна:

- виховувати любов і шанобливе ставлення до своєї професії;
- виховувати взаємоповагу, вміння слухати та доводити власну думку.

Розвивальна:

- розвивати спостережливість, уміння аналізу й синтезу.

Основні поняття теми: генератори, індукторні генератори, генератори з рухомою обмоткою збудження, генератори та генераторні установки постійного струму, генератори та генераторні установки змінного струму, інтегральні регулятори напруги.

Дидактичні засоби для проведення уроку та обладнання: комп'ютер, мультимедійний проектор, екран; мультимедійна презентація «Генератори».

Методи й організаційні форми проведення уроку: розповідь, бесіда, пояснення, конспектування, демонстрація, інструктаж, розгадування ребуса, кросворд, бліцопитування, змагання-гра, мікрофон.

Міжпредметні зв'язки: фізика («Змінний струм. Генератор змінного струму»), охорона праці («Основи електробезпеки»).

Тип уроку: комбінований

Тривалість: 45 хв.

Література:

1. Лебедев А. Т. Трактори і автомобілі: підручник. Київ, 2006. 458 с.
2. Білоконь Я. Ю., Окоча А. І. Трактори і автомобілі. Київ, 2002. 324 с.
3. Бойко М. Ф. Трактори та автомобілі: навч. посібник. Київ, 2000. 243 с.
4. Сандомирський М. Г., Бойко М. Ф., Лебедев А. Т. та ін. Трактори та автомобілі. Автотракторні двигуни: навч. посібник. Київ, 2000. 356 с.
5. Кисликов В. Ф., Лушиков В. В. Будова й експлуатація автомобілів: підручник. Київ, 1999. 400 с.
6. Михайловский Е. В., Серебряков К. Б., Тур Е. Я. Устройство автомобилей. Москва, 1985. 352 с.
7. Токаренко В. М. Практикум по устройству, техническому обслуживанию и ремонту автотранспорта. Киев, 1989. 318 с.
8. Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський О. В. Основи охорони праці. Київ, 2010. 384 с.

ПЛАН УРОКУ

№ п/п	Етапи уроку	Час, хв	Організаційно методичні вказівки
1.	Організаційна частина	1 хв.	
2.	Перевірка вивченого матеріалу, актуалізація опорних знань	7 хв.	
3.	Оголошення теми і мети уроку	2 хв.	
4.	Вивчення нового матеріалу	15 хв.	
5.	Узагальнення знань учнів	3 хв.	
6.	Закріплення нових знань	15 хв.	
7.	Пібиття підсумків	1 хв.	
8.	Домашнє завдання	1 хв.	

ПЕРЕБІГ УРОКУ

Форми і методи навчання	Зміст етапів уроку
Бесіда	I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА (1 хв.) Привітання. Перевірка готовності учнів до уроку. Контроль підготовки до заняття. Перевірка присутніх за журналом.
Фронтальна бесіда	II. ПЕРЕВІРКА ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ, АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (7 хв.) <i>Викладач:</i> Сьогодні ми будемо вивчати цікаву й украй важливу для машиністів-трактористів тему. Але перед вивченням нової теми згадаймо загальні відомості про електрообладнання. Поміркуйте, для чого призначене електрообладнання в тракторах і автомобілях? <i>Учні</i> згадують і пропонують свої відповіді. <i>Орієнтовні відповіді учнів:</i> Для отримання електричної енергії та живлення нею системи електрообладнання трактора чи автомобіля. <i>Викладач:</i> Так, правильно. А чи замислювались ви над тим, які елементи системи електрообладнання тракторів і автомобілів є найважливішими?

<p>Розгадування ребуса</p>	<p><i>Орієнтовні відповіді учнів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - акумуляторна батарея; - генератор. <p><i>Викладач:</i> А як ви вважаєте, який елемент електричної системи трактора чи автомобіля є основним у процесі роботи двигуна?</p> <p>Я вам пропоную розгадати ребус, щоб отримати підказку.</p> <p>Слайд 1. «Ребус».</p> <p><i>Викладач:</i> Так, дійсно, генератор є основним джерелом живлення споживачів електричної енергії тракторів і автомобілів (крім стартера), який паралельно заряджає акумуляторну батарею в режимі роботи двигуна. До речі, генератор – це електрична машина.</p>
<p>Розгадування кросворда</p>	<p>Тому важливо знати будову, види, характеристики цих машин та вимоги до них.</p> <p><i>Викладач:</i> А зараз, щоб згадати вивчене раніше, зокрема на уроках фізики, я пропоную розгадати кросворд.</p> <p>Слайди 2 - 4. «Кросворд».</p> <p>Питання до кросворда:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електричні заряди бувають двох типів – позитивними і 2. Прилад, що вимірює силу струму . 3. У залежності від зміни величини в часі струм буває постійний і 4. Основним агрегатом пускової системи двигуна, що розкручує його вал до частоти обертання, необхідної для запуску, є 5. Упорядкований, спрямований рух електрично заряджених частинок у просторі називається 6. Електрохімічне джерело струму, що використовується в тракторах та автомобілях, ... 7. Прилад для вимірювання напруги. 8. Властивість провідника створювати перешкоди проходженню електричного струму називається 9. У яких одиницях вимірюється сила струму?

	<p>10. Джерела спрямованого світла, встановлені в транспортному засобі і призначені для освітлення дороги, називаються</p>
<p>Конспектування Пояснення</p>	<p>III. ОГОЛОШЕННЯ ТЕМИ І ЗАВДАНЬ УРОКУ (2 хв.)</p> <p>Слайд 5. «Генератори та генераторні установки». Отже, запишіть тему уроку: «<u>Генератори та генераторні установки</u>» (слайд 2 на дошці, учні – у зошит). Сьогодні на уроці перед нами поставлено ряд завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомитися із основними видами генераторів; - засвоїти будову та принцип дії генераторів.
<p>Пояснення, демонстрування, конспектування</p> <p>Розповідь із синхронним показом мультимедійної презентації «Генератори»</p>	<p>IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ (15 хв.)</p> <p><u>Генератори – це основне джерело живлення споживачів електричної енергії (крім стартера), що забезпечує заряджання акумуляторної батареї в режимі роботи двигуна (учні записують у зошит).</u></p> <p>Нині трактори й автомобілі комплектують індукторними генераторами змінного струму з електромагнітним збудженням. При цьому за конструкцією вони бувають: з рухомою і нерухою обмоткою збудження, і, відповідно, з контактними щітками та кільцями та безконтактні; трифазні і п'ятифазні; зі з'єднанням фазових обмоток статора за схемою «зірка» або «трикутник» тощо.</p> <p>Слайд 6. «Генератори постійного струму».</p> <p>У наш час генераторами постійного струму обладнані лише старі марки та моделі тракторів і автомобілів. Заміна таких генераторів на генератори змінного струму викликана простішою будовою, надійністю та довговічністю останніх. Крім того, за однакової потужності вони мають менші розміри, розвивають номінальну напругу на менших обертах ротора, раніше вступають у роботу, позбавляючи електросистеми залежності від акумуляторної батареї та розпочинають її заряджання.</p>

<p>Пояснення, демонстрування, конспектування</p>	<p>Оскільки для заряджання акумуляторної батареї потрібно мати постійний струм, генератори змінного струму обладнують блоком випрямлячів.</p> <p>Слайд 7. «Генератори змінного струму».</p> <p>Принципова схема генератора змінного струму з рухомою обмоткою збудження зображена на слайді. Трифазна напруга індукується у фазових обмотках статора внаслідок перетинання їх змінним магнітним полем, що створюється електромагнітом ротора.</p> <p>Статор складається з пластин електротехнічної сталі, в пази якого вкладають 18 фазових обмоток (генератор Г250 автомобілів типу ГАЗ і ЗІЛ), що розподіляють на три фази. Один кінець обмоток з'єднують між собою і виводять окремим (нульовим) проводом на клемну коробку генератора або ізолюють у самому генераторі, другий кінець проводу кожної фази приєднують до блока випрямлячів. Статор і фазові обмотки закріплюють між попередньою і задньою кришками, на підшипниках яких обертається ротор.</p> <p>Автомобільні генератори змінного струму залежно від потужності можуть мати 18, 36 і 72 котушки, що утворюють три фази. Фази на генераторах більшої потужності можна з'єднувати трикутником або подвійною зіркою, що дає змогу зменшити товщину дроту і вартість виготовлення.</p> <p>Слайд 8. «Ротор».</p> <p><u>Ротор – це вал, на який напресовані два магнітопроводи з дзьобоподібними наконечниками та втулкою з обмоткою збудження, що утворюють 12-полюсний магніт (учні записують у зошит).</u></p> <p>Обмотка збудження через клеми, контактні мідно-графітові щітки і кільця живиться постійним струмом від акумуляторної батареї. Ротор приводиться в рух від колінчастого вала через шків за допомогою клинопасової передачі. Для охолодження генератора на валу ротора разом зі шківом встановлюють крильчатку вентилятора.</p>
--	--

Якщо контакти вимикача запалювання замкнуті, струм від акумуляторної батареї надходить до обмотки збудження ротора і намагнічує його (це струм збудження). При цьому сусідні наконечники ротора намагнічуються різнойменними полюсами. Під час обертання ротора повз полюси статора по чергово проходить північний і південний полюси електромагніта. Нерухомі фазові обмотки перетинаються змінним як за величиною, так і за напрямком магнітним потоком, і у витках обмоток індукуються змінна електрорушійна сила.

Змінний струм генератора перетворюється на постійний шляхом випрямлення за допомогою випрямляча, що складається з шести кремнієвих діодів (вентилів) прямої та зворотної полярності. У діодах прямої полярності корпусом є катод, а анодний провід виведений через ізолятор в електромережу, у діодах зворотної полярності - навпаки. Діоди прямої і зворотної полярності не взаємозамінні. З метою запобігання пробивання діодів унаслідок перегрівання їх запресовують у шини з інтенсивним тепловідведенням.

Електрорушійна сила, що індукуються у фазових обмотках генератора змінного струму, прямо пропорційна частоті обертання ротора і величині магнітного потоку збудження, що перетинає котушки статора (учні записують у зошит). На холостому ході двигуна при недостатніх обертах для самозбудження генератора він збуджується від акумуляторної батареї. Тоді його напруга дорівнює ЕРС зовнішнього джерела збудження і становить:

$$U = E = C_e \omega \cdot \Phi,$$

де C_e - сталий коефіцієнт для даного типу генератора; ω - кутова частота обертання ротора; Φ - магнітний потік збудження.

Зі збільшенням електронавантаження напруга генератора зменшується на величину спаду напруги у статорі:

$$U = E - IR_{\text{ст}} = C_e \omega \Phi - IR_{\text{ст}}.$$

Оскільки в процесі роботи генератора оберти ротора залежать від частоти обертання колінчастого вала, підтримувати постійну напругу генератора на різних режимах його роботи можна, змінюючи магнітний потік в обмотці збудження (Φ) шляхом умикання в мережу живлення на короткий проміжок часу додаткових резисторів (опорів), а також збільшуючи частоту обертання чи зменшуючи навантаження.

Характерним для таких генераторів є самообмеження сили максимального струму, що йде до споживачів, а тому немає потреби додатково встановлювати в ньому обмежувач, як це було раніше в генераторних установках постійного струму. Самообмеження здійснюється завдяки спеціальному підбору обмоток статора, в яких у разі підвищення частоти змінного струму пропорційно частоті обертання ротора збільшується індуктивний опір. Одночасно в котушках статора зі збільшенням навантаження зростає власний магнітний потік, спрямований проти магнітного потоку, що перетинає обмотки статора.

Слайд 9. «Генераторна установка змінного струму»

Для підтримання заданої величини напруги за різної частоти обертання ротора і навантаження генератора використовують регулятори напруги різної конструкції. На сучасних модифікаціях тракторів і автомобілів встановлюють генератори змінного струму з вмонтованими безпосередньо в його корпус випрямлячами та інтегральними регуляторами напруги.

Система, що складається з генератора, блока випрямлячів і реле-регулятора напруги, називається генераторною установкою змінного струму.

Основними вимогами до генераторних установок є:

Бесіда	<ul style="list-style-type: none"> • Підтримування постійної за величиною напруги в мережі за змінних швидкісних і навантажувальних режимів роботи генератора. • Надійна робота в широкому діапазоні частот обертання колінчастого вала двигуна. • Здатність витримувати перенавантаження (до 50 %). • Мінімальна маса і вартість за достатньо тривалого терміну експлуатації (учні записують у зошит). <p>Слайд 10. «Графік залежності величини струму від частоти обертання ротора генератора».</p> <p>На слайді наведено графік, що характеризує залежність величини струму від частоти обертання ротора генератора $I_r = f(\omega)$ за сталої напруги ($U = \text{const}$). Зі швидкісної характеристики, зображеної на графіку, видно, що за початкової частоти обертання n_0 генератор починає виробляти номінальну напругу без навантаження ($I_r = 0$) при живленні обмотки збудження від акумуляторної батареї. З поступовим збільшенням частоти обертання і навантаження, але за незмінної напруги на клеммах генератора (14 або 28 В) спочатку різко зростає струм до розрахункового (I_p), потім його зростання сповільнюється і зовсім припиняється внаслідок самообмеження. За максимальної величини струму, що досягається при великій частоті обертання ротора, відбувається його інтенсивне охолодження вмонтованим вентилятором.</p> <p>За такою швидкісною характеристикою визначають технічні дані конкретного генератора, серед яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> - початкова частота обертання на холостому ходу, що повинна відповідати заданій напрузі без навантаження, n_0; - максимальна сила струму самообмеження $I_{r, \text{max}}$; - номінальна потужність генератора ($P_r = I_{r, \text{max}} \cdot U_n$);
--------	---

Бесіда	<p>- частота обертання ротора $n_{рн}$ і струм I_r (у контрольному режимі).</p> <p>Генератори змінного струму з рухомою обмоткою збудження встановлюють переважно на автомобілях. Вони різняться між собою потужністю максимально допустимо сили струму самообмеження в обмотках статора, кількісними та якісними характеристиками обмоток збудження й фазових обмоток, розмірами привідних шківів, кріплення генератора на двигун тощо.</p> <p><i>(Завершення презентації)</i></p> <p>Які до мене питання за новим навчальним матеріалом?</p>
Бліц-опитування	<p>V. УЗАГАЛЬНЕННЯ ЗНАТЬ УЧНІВ (3 хв.)</p> <p><i>Викладач:</i> А тепер давайте перевіримо, як ви засвоїли новий матеріал. У кожного з вас є сигнальні картки. Нагадую: ви піднімаєте червону картку, коли відповідь «ні», і зелену, коли відповідь «так».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генератор – це електрична машина постійного струму (ні). 2. Дія генератора постійного струму ґрунтується на явищі електромагнітної індукції (так). 3. Для зарядки акумуляторної батареї потрібно мати постійний струм, тому генератори змінного струму обладнують тільки реле-регулятором (ні). 4. Ротор складається із двох сталевих кігтеподібних сердечників та котушки збудження, що розміщена на сталевій втулці та жорстко закріплена на його валі (так). 5. Щоб ротор обертася і створював магнітне поле, що викликає у статорі ЕРС індукції, йому необхідно надавати енергію (так). 6. Генераторна установка змінного струму складається з блока випрямлячів (ні). 7. Більшість генераторів, що використовується в наш час, мають електромагнітне збудження (так). <p>Молодці, я бачу, що навчальний матеріал ви зрозуміли.</p>

Змагання-гра	<p>VI. ЗАКРІПЛЕННЯ НОВИХ ЗНАТЬ (15 хв.)</p> <p><i>Викладач:</i> Для закріплення пропоную провести невеличке змагання.</p> <p>На слайдах будуть запропоновані запитання.</p> <p>Відповідає той, хто перший підніме зелену картку. Відповіді всі уважно слухають. Якщо відповідь, на ваш погляд, є правильною, то по закінченні піднімаєте зелену картку, якщо неправильно – червону, якщо відповідь потребує уточнення – жовту. Але під час оцінювання відповідей беруть участь усі.</p> <p>У процесі виставлення оцінок це буде враховано.</p> <p>Слайди 11 - 20. «Тестові завдання».</p> <p>Тести:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виберіть повну відповідь визначення «генератор»: <ol style="list-style-type: none"> А) основне джерело електричної енергії в тракторах; Б) джерело живлення споживачів електричної енергії, включаючи заряджання акумуляторної батареї в режимі роботи двигуна внутрішнього згорання. 2. Індукторні генераторні установки змінного струму поділяють за конструкцією на: <ol style="list-style-type: none"> А) з рухомою і нерухомою обмоткою збудження; Б) з контактними кільцями та щітками і безконтактні; В) усе перераховане вище. 3. Які генератори застосовують на машинах у сучасній техніці: <ol style="list-style-type: none"> А) генератори постійного струму; Б) генератори змінного струму. 4. Переваги генератора змінного струму: <ol style="list-style-type: none"> А) простота будови; Б) надійність і довговічність. В) усе перераховане вище. 5. Генераторна установка змінного струму – це: <ol style="list-style-type: none"> А) комплект генератора з блоком випрямлячів; Б) комплект генератора з блоком випрямлячів і регуляторами напруги;
--------------	---

	<p>В) комплект генератора з регуляторами напруги.</p> <p>6. Генератори змінного струму залежно від потужності випускають з :</p> <p>А) 18, 36 і 72 котушками; Б) 12, 30 і 62 котушками.</p> <p>7. Вал, на який напресовані два магнітопроводи з дзьобоподібними наконечниками та втулкою з обмоткою збудження, називається:</p> <p>А) статор; Б) ротор; В) якір.</p> <p>8. Електорорушійна сила, що індукується у фазових обмотках генератора змінного струму:</p> <p>А) прямо пропорційна частоті обертання ротора й величині магнітного потоку збудження, що перетинає котушки статора; Б) обернено пропорційна частоті обертання ротора і величині магнітного потоку збудження, що перетинає котушки статора.</p> <p>9. У процесі роботи генератора оберти ротора залежать від:</p> <p>А) швидкості обертання колінчастого вала; Б) частоти обертання колінчастого вала.</p> <p>10. Які технічні дані конкретного генератора визначають за швидкісною характеристикою:</p> <p>А) частота обертання на холостому ходу; Б) максимальна потужність генератора; В) максимальна сила струму самообмеження.</p> <p>Відповіді: 1.Б; 2.В; 3.Б; 4.В; 5.Б; 6.А; 7.Б; 8.А; 9.Б; 10.В.</p>
<p>Бесіда</p> <p>Мікрофон</p>	<p>VII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ЗАНЯТТЯ (2 хв.)</p> <p>Рефлексія</p> <p><i>Викладач:</i> Отже, на сьогоднішньому уроці ми дізналися про генератори, їх будову та принцип дії.</p> <p>Які труднощі виникли у вас під час вивчення теми?</p> <p>Що нового ви дізналися на уроці? Чому ж майбутньому машиністу-трактористу так важливо знати генератори та генераторні установки?</p>

	<p><i>Викладач</i> проводить загальне оцінювання виконаної учнями роботи, акцентує увагу на окремих роботах і ставленні учнів до неї. Після цього виставляє оцінки і мотивує своє рішення.</p>
	<p>VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ Повторити параграф 1.2 підручника [3]. Закінчення уроку. Прибирання робочих місць.</p>

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО АНАЛІЗУ УРОКУ

У процесі спостереження за ходом уроку треба побити якнайбільше нотаток, що стосуються різних його етапів, фіксувати свої зауваження та узагальнення. З цією метою рекомендується сторінку, де ведеться запис аналізу уроку, розподілити вертикально на дві частини: основна частина (три чверті) для фіксації фактів по ходу уроку і чверть сторінки для запису зауважень та узагальнень.

Ці матеріали дадуть можливість після уроку зробити його детальний аналіз.

Обговорення уроку рекомендується почати із самооцінки студентом свого уроку. Тому перше слово надається студентові, який проводить урок. Він же і відповідає на запитання, якщо їх будуть ставити присутні. Далі слово надається по черзі всім практикантам і викладачеві, які були присутніми на його уроці.

Аналіз уроку проводиться за такими критеріями:

Організація уроку

1. Своєчасність початку уроку.
2. Форма привітання і перевірка присутніх учнів на уроці.
3. Готовність учнів до уроку.
4. Підготовленість необхідних наочних посібників, ТЗН.
5. Час, витрачений на організацію уроку.

Перевірка вивченого матеріалу

1. Способи повторення чи актуалізації опорних знань.
2. Методи.
3. Активність учнів.
4. Час.

Тип, структура, зміст уроку і методика його проведення

1. Тип уроку, правильність вибору типу уроку.
2. Відповідність структури уроку його типу.
3. Відповідність змісту уроку вимогам програми.
4. Науково-технічний рівень уроку. Повнота, точність і правильність формування технічних понять.
5. Відповідність змісту навчального матеріалу віковим особливостям учнів і рівню їхньої підготовки.
6. Наочність на уроці, ефективність її застосування.

7. Вивчення нового матеріалу. Створення проблемно-пошукової ситуації. Передбачення викладачем можливих труднощів і шляхи їх усунення.

8. Шляхи активізації розумової діяльності учнів на уроці.

9. Наявність зв'язку з вивченим матеріалом.

10. Рівень самостійної роботи учнів на уроці.

11. Закріплення нових знань на уроці. Способи використання знань у різних ситуаціях, розуміння зв'язку теорії з виробничими процесами.

12. Об'єктивність і мотивація оцінювання рівня навчальних досягнень учнів. Помилки, допущені учнями, і способи їх виправлення. Культура мовлення учнів.

13. Домашнє завдання.

14. Досягнення мети уроку.

15. Раціональність використання часу на уроці.

16. Навчальна та виховна цінність уроку.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ТЕКИ
З ДОКУМЕНТАЦІЄЮ**

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Кафедра професійної освіти
та технологій сільськогосподарського виробництва

Документація
з педагогічної практики студента 6М-Пр(М) групи, 1 курсу
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчука Олександра Анатолійовича,
який проходив педагогічну практику
у групі 2СВ, професія «Слюсар 2 розряду; водій автотранспортних
засобів категорії «С»»
ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»
з 29.01.2018 до 11.03.2018 р.

Груповий керівник

Т. В. Самусь

Глухів - 2018 р.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ З ПРОБЛЕМ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Додаток Г. 1

ОПИС ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Педагогічний експеримент має включати: підготовчий, констатувальний, формувальний та контрольно-узагальнювальний етапи. Експеримент проводиться в природних умовах педагогічного процесу навчального закладу – в навчальній, позанавчальній, трудовій діяльності учнів або студентів, організованій магістрантом-практикантом.

На *підготовчому етапі* визначають об'єкти експериментування, незалежні та залежні змінні, формулюють гіпотезу, розробляють програму експерименту, вибирають методи і прийоми, що будуть використовувати під час дослідження.

Незалежна змінна (експериментальний фактор) – це те, за допомогою чого дослідник впливає на досліджувані об'єкти.

Залежна змінна – це те, на що дослідник впливає в досліджуваних об'єктах.

Описуючи формувальний етап експерименту, необхідно не лише показати систему роботи, а й обґрунтувати передбачувану ефективність використання того чи іншого елемента впливу на педагогічний процес. Досліднику необхідно довести, чим запропонована методика відрізняється від методики роботи в контрольній групі. Важливо вказувати на недоліки й ускладнення в процесі роботи, пояснити причини їх виникнення, а також якими педагогічними заходами їх можна усунути.

Констатувальний етап педагогічного експерименту передбачає визначення контрольних і експериментальних об'єктів (сукупностей), порівняння їх за рівнем прояву залежної змінної. Цей етап має на меті констатувати наявний стан функціонування предмета дослідження, тобто виявити й зафіксувати відповідний рівень наявності (чи відсутності), рівень розвитку чи сформованості тієї особистісної якості (якостей), психічних процесів, моральних уявлень, знань, умінь тощо, що будуть формуватись у суб'єкта(-ів) дослідження в подальшій експериментальній роботі.

На основі зібраних даних у констатувальному експерименті конкретизують завдання дослідження, визначають *критерії* і розробляють *показники* оцінювання явища, процесу, певної якості особистості, визначають рівень сформованості вказаної категорії у піддослідних.

Для одержання об'єктивних даних у ході констатувального етапу експерименту необхідно використати не один, а декілька методів дослідження у взаємозв'язку. Застосовані методи мають допомогти з'ясувати предмет дослідження відповідно до визначених критеріїв і показників.

Дані констатувального етапу експерименту (проведеного в експериментальній та контрольній групах) узагальнюють у вигляді схем, таблиць, діаграм тощо. Надалі їх аналізують та інтерпретують, на їхній основі роблять висновки, визначають зміст і побудову методики формуального етапу експерименту.

Формувальний етап експерименту є основною частиною педагогічного експерименту. У процесі формувального етапу експерименту дослідником вирішуються поставлені завдання, розв'язання яких є метою і наслідком дослідження. На цьому етапі перевіряється цінність розробленої методики, її окремих компонентів – прийомів та методів навчання й виховання. Результати, отримані під час розв'язання завдань, є матеріалом для формулювання проміжних і остаточних висновків.

Контрольно-узагальнювальний етап експерименту має логічно завершити дослідну роботу розкрити перевагу експериментальної методики роботи над традиційною на основі змін у розвитку піддослідних.

При підбитті підсумків дослідження необхідно здійснити всебічний кількісний (у вигляді таблиць, діаграм, схем тощо) та якісний аналіз результатів, показати ступінь досягнення поставленої мети, розкрити чинники, що вплинули на позитивні зрушення. Для цього дані, отримані в ході контрольного етапу експерименту, необхідно порівняти з даними констатувального, результати контрольної групи з експериментальною та дати пояснення наявним відмінностям до початку і наприкінці дослідження. На основі аналізу отриманих даних можна зробити висновки про ефективність використаних методів та прийомів виховання й навчання в експериментальній групі.

**ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ РОБОТИ
МАГІСТРАНТА**

Титульна сторінка

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

«ЗАТВЕРДЖУЮ» :
Керівник _____

Індивідуальний план роботи
магістранта – практиканта
групи 6М Пр(М) факультету технологічної та професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальова Олександра Анатолійовича,
який проходив практику
на кафедрі професійної освіти та технологій сільськогосподарського
виробництва Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
з 09.10.2018 до 19.11.2018 р.

2 сторінка

Дата	Вивчення організації науково-дослідної та науково-методичної роботи у ЗВО, проведення НДР	НДР за темою магістерської роботи
13.10.17	Ознайомлення з організацією науково-дослідницької діяльності на факультеті, науковими напрямками роботи кафедри. Аналіз планів роботи факультету, кафедри, індивідуальних планів роботи викладачів.	Визначення необхідних методів для фактичного, та статистичного збирання та оброблення матеріалу щодо стану об'єкта дослідження освітнього процесу в ЗВО.

ОРІЄНТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАГІСТРАНТА-ПРАКТИКАНТА ХАРАКТЕРИСТИКА

Ковальчука Олександра Анатолійовича,
магістранта-практиканта 6М-Пр(М) групи
факультету технологічної та професійної
освіти Глухівського національного педаго-
гічного університету
імені Олександра Довженка,
який проходив практику на кафедрі про-
фесійної освіти та технологій сільсько-
господарського виробництва
з 09.10.2018 р. до 19.11.2018 р.

Ковальчук Олександр Анатолійович проходив дослідницьку практику з проблем магістерської роботи з 09.10.2017 р. до 19.11.2017 р. на кафедрі професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва. За час проходження педагогічної практики **Олександр Анатолійович** проаналізував систему науково-дослідної роботи всіх підрозділів ЗВО, взяв участь у конференції «Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців», підготував до друку тези на тему «Дослідницька компетентність молодих науковців: етичний аспект».

За період практики магістрант-практикант провів формувальний етап експериментального дослідження з теми магістерської роботи, під час якого було використано відповідні методи фактичного та статистичного збирання та оброблення отриманого матеріалу.

За час проходження практики **Олександр Анатолійович** виявив високий рівень знань програмового та фактичного матеріалу і достатній рівень володіння навичками науково-дослідної роботи. Вважаємо, що магістрантові більш вимогливо варто ставитись до складання програми свого експериментального дослідження. Рекомендована оцінка за практику – *«добре»*.

Керівник _____ М. Г. Росновський
(підпис)

Завкафедри _____ А. В. Петров
(підпис)

Декан факультету _____ С. В. Ігнатенко
(підпис)

19.10.2018 р.
(печатка університету)

Примітка: якщо текст характеристики не вміщується на одній сторінці, то частину, що залишилась, друкують на звороті аркуша.

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ТЕКИ
З ДОКУМЕНТАЦІЄЮ**

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ДОКУМЕНТАЦІЯ
з дослідницької практики
студента-магістранта 6М-Пр(М) групи
факультету технологічної та професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчука Олександра Анатолійовича,
який проходив практику на кафедрі професійної освіти та технологій
сільськогосподарського виробництва Глухівського національного
педагогічного університету імені Олександра Довженка
з 09.10.2018 до 19.11.2018 р.

Керівник:
Самусь Т. В.

Глухів – 2018 р.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч. посіб. Київ, 2008. 272 с.
Два автори	Ігнатенко Г. В., Ігнатенко О. В. Професійна педагогіка: навчальний посібник. Київ, 2013. 352 с.
Три автори і більше	Бабінець С. І., Вашенко Л. М., Клименко Л. Ф. Моніторингові дослідження – організація якісної освіти: науково-методичні рекомендації. Київ, 2005. 80 с.
Без автора	Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.
Матеріали з'їздів, конференцій, тези доповідей	Болонський процес в дії. Матеріали круглого столу (трав. 2004 – лют. 2005, м. Київ). Київ, 2006. 98 с.
Словники	Великий тлумачний словник сучасної української мови: Київ, 2001. 1440 с.
Стандарти	ДСТУ ISO 9000:2007. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2005, IDT). Київ, 2008. 23 с.
Частина періодичного видання	Коберник О. М. Модернізація підготовки майбутніх учителів трудового навчання. <i>Трудова підготовка в закладах освіти</i> . 2004. № 4. С. 28–30.
Інтернет-ресурси	Опис ресурсу загалом Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: http://www.nas.gov.ua/publications (дата звернення: 19.03.2014). Опис частини електронного ресурсу в позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури) Garfield E. More on the ethics of scientific publication: abuses of authorship attribution and citation amnesia undermine the reward system of science. Essays of an information scientist. URL: http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf (Last accessed: 16.04.2013).

	<p>Опис частини електронного ресурсу в підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) за умови, що в тексті наведено бібліографічні відомості, які дозволяють документ ідентифікувати (його назву і прізвища авторів, рік випуску) (п. 5.3.6): * URL: http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf (Last accessed: 16.04.2013).</p>
--	--

Додаток Д

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПРАКТИКИ
У ЗВО НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ВИКЛАДАЧА**

Додаток Д. 1

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ
РОБОТИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА**

1 сторінка

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

«Затверджую» :

Викладач _____,
Куратор групи _____,
Груповий керівник _____

Індивідуальний план роботи
магістранта – практиканта
групи 62М Пр(М), курсу 2 факультету технологічної
і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальова Олександра Анатолійовича,
який проходив практику
у групі 23а Пр(М), спеціальність: 015.18 Професійна освіта (Технологія
виробництва і переробки продуктів сільського господарства)
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
з _____ до _____

Глухів – 2018

Дата, день тижня	Вивчення організації та управління освітнім процесом у ЗВО	Відмітка про виконання	Навчальна та методична робота	Відмітка про виконання	Виховна робота	Відмітка про виконання
Понеділок 09.10.2017 р.	Ознайомлення з організацією системи управління факультетом, кафедрою. Визначення посадових обов'язків усіх суб'єктів навчальних підрозділів.	Виконано	Ознайомлення з навчальним закладом, його адміністрацією та педагогічним колективом кафедри. Вивчення розкладу занять закріпленої групи.	Виконано	Знайомство зі студентською групою, куратором групи.	Виконано
Вівторок 10.10.2017 р.	Проведення аналізу планування освітнього процесу на факультеті та кафедрі. Аналіз планів: засідань ради факультету, роботи факультету, кафедри.	Виконано	Відвідування занять дисциплін циклу професійної підготовки. Визначення тем залікових занять та їх місця в робочих програмах.	Виконано	Знайомство зі студентським колективом. Визначення інтересів та захоплень студентів групи.	Виконано
Середа 11.10.2017 р.	Проведення аналізу карток навчального навантаження викладачів, їхніх індивідуальних планів.	Виконано	Проведення залікового заняття з дисципліни «Паливно-мастильні матеріали» за темою «Тверде та газоподібне паливо».	Виконано	Робота з методичною літературою. Вивчення плану виховної роботи групи та визначення тематики залікових виховних заходів.	Виконано

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ**

1 сторінка

Щоденник
психолого-педагогічних спостережень
магістранта – практиканта
групи **62М Пр(М)**, курсу **2** факультету технологічної
і професійної освіти
Ковальчука Олександра Анатолійовича,
який проходив практику
у групі 23а Пр(М), спеціальність: 015.18 Професійна освіта (Технологія
виробництва і переробки продуктів сільського господарства)
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
з _____ до _____ р.

Керівник практики від ЗВО – Опанасенко Віталій Петрович.
Груповий керівник університету – Ігнатенко Ганна Володимирівна.
Методист університету – Ігнатенко Сергій Віталійович.
Куратор групи – Росновський Микола Григорович.

Продовження додатка Д. 2

2 сторінка

Розклад дзвінків

№	Початок заняття	Закінчення заняття
1	8.00	9.20
2	9.40	11.00
3	11.20	12.40
4	13.00	14.20
5	14.30	16.00

Розклад навчальних занять у групі 23а-Пр(М)

Дні тижня	Дата	Дисципліни
Понеділок	09.10.17	1. Трактори та автомобілі, (Л), ауд. 86. 2. Основи агрономії, (Л), ауд. 91. 3. Методика професійного навчання, (Л), ауд. 74.
Вівторок	10.10.17	1. Сільськогосподарські та меліоративні машини, (Л), ауд. 700. 2. Гідравліка, (Л), ауд. 91. 3. Фізичне виховання.
Середа	11.10.17	1. Ремонт машин, (Л), ауд. 75. 2. Основи агрономії, (Пр), ауд. 107. 3. Паливо-мастильні матеріали, (Л), ауд. 88.
Четвер	12.10.17	1. Трактори та автомобілі, (Лаб), ауд. 75. 2. Паливо-мастильні матеріали, (Пр), ауд. 86. 3. Методика професійного навчання, (Пр), ауд. 74.
П'ятниця	13.10.17	1. Електропривод та використання електроенергії в сільському господарстві, (Л), ауд. 86. 2. Гідравліка (Лаб), ауд. 105. 3. Машиновикористання у тваринництві, (Л), ауд. 91.

*3 сторінка***Список студентів та активу групи 23а-Пр(М)**

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Актив групи
1	Бурцев Артем Віталійович	27/05/1994	фізорг
2	Ганнущенко Віталій Станіславович	08/03/1994	
3	Грудинін Олександр Володимирович	01/11/1994	
4	Журавльов Андрій Миколайович	25/07/1995	
5	Клюєв Сергій Іванович	30/07/1994	
6	Ковальчук Олександр Анатолійович	04/05/1993	профорг
7	Кочубей Віталій Петрович	07/11/1991	
8	Мозоль Олександр Сергійович	19/10/1994	
9	Побризганов Євгеній Сергійович	04/04/1995	
10	Подояка Сергій Віталійович	20/12/1993	
11	Пришва Тетяна Юріївна	26/04/1995	староста групи
12	Рассамакін Олександр Анатолійович	30/07/1994	
13	Суставенко Максим Леонідович	26/02/1995	заступник старости групи
14	Чайка Максим Віталійович	15/07/1995	
15	Чупейда Василь Григорович	05/01/1994	
16	Шелков Олександр Анатолійович	11/07/1995	

4 сторінка

**Список викладачів, які викладають дисципліни циклу
професійної підготовки**

№	Дисципліна	ППП викладача, науковий ступінь, посада
1	Методика професійного навчання	Новикова Наталія Анатоліївна, к. п. н., доцент
2	Трактори та автомобілі	Мантров Микола Олександрович, д. п. н., професор
3	Основи агрономії	Петров Микола Олександрович, ст. викладач
4	Паливно-мастильні матеріали	Іванова Наталія Анатоліївна, к. п. н., доцент
5	Ремонт машин	Мантров Микола Олександрович, д. п. н., професор
6	Електропривод та використання електроенергії в сільському господарстві	Кириєнко Лідія Іванівна, к. п. н., ст. викладач
7	Фізичне виховання	Клюєва Наталія Григорівна, асистент
8	Машиновикористання у тваринництві	Клюєв Віктор Олександрович, к. п. н., професор

Календарний графік залікових занять за темами

Дата проведення	Назва дисципліни та тема залікового заняття	Місце проведення
11.10.17 п'ятниця	Паливно-мастильні матеріали, тема «Тверде і газоподібне паливо»	3 пара, ауд. 86
13.10.17 вівторок	Паливно-мастильні матеріали, тема «Рідке паливо»	2 пара, ауд. 86
19.10.17 четвер	Паливно-мастильні матеріали, тема «Мастильні матеріали»	2 пара, ауд. 107
22.10.17 понеділок	Професійна педагогіка, тема «Принципи навчання»	3 пара, ауд. 91
25.10.17 вівторок	Професійна педагогіка, тема «Організаційні форми навчання»	2 пара, ауд. 86

Дати залікових виховних заходів за темами

Дата проведення	Тема залікового виховного заходу	Місце і час проведення
19.10.17 понеділок	«Брейн-ринг з правил дорожнього руху»	4 пара, ауд. 54
14.11.17 середа	«Україна – рідна мати моя»	14.30, актова зала

Продовження додатка Д. 2

6 сторінка й наступні за нею (таблиця 1)

Подається психолого-педагогічний аналіз проведеної роботи: аналіз системи управління освітнім процесом в умовах вищого закладу освіти, результати спостереження та аналіз відвіданих і проведених занять з дисциплін циклу професійної підготовки та виховних заходів, результати спостережень за студентською групою. Щоденник – це не констатація фактів, а повний аналіз (психолого-педагогічний) і оцінювання всіх явищ освітнього процесу. Запис у щоденнику ведеться впродовж усієї педагогічної практики.

Таблиця 1

ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Дата	Характеристика-опис проведеної роботи	Зауваження, рекомендації
31.01.2018 р. Середа	Сьогодні на третій парі я провів залікове заняття з дисципліни «Паливно-мастильні матеріали» за темою «Тверде і газоподібне паливо». Методист проаналізував моє заняття. Він указав на основні недоліки, що були допущені мною під час його проведення, і шляхи їх усунення. Також мною було відвідане практичне заняття з основ агрономії, що проводив студент-практикант Подоляка С. В., основним зауваженням до якого було те, що він повністю виклав зміст теоретичного матеріалу за 50 хв., але при цьому не виділив навчальний матеріал, який необхідно було б студентам законспектувати. Також спостерігав за поведінкою студентів під час заняття, довелося окремим студентам зробити зауваження ...	Акцентую увагу на важливості підтримання високого рівня дисципліни на заняттях; необхідності врахуванням обсягу навчальної інформації.

Технологія підготовки і проведення виховного заходу

Основні вимоги до проведення виховного заходу:

- Урахування психолого-педагогічного аналізу взаємовідносин у студентському колективі.
- Визначення доцільності проведення виховного заходу та формулювання його мети.
- Обґрунтоване визначення назви заходу.
- Планування основних етапів заходу та визначення завдань кожного з них.
- Організація підготовки заходу відповідно до поставленої мети.
- Визначення оптимального змісту з урахуванням основних принципів організації виховного процесу.
- Вибір найбільш раціональних методів і прийомів виховного впливу на студентів на кожному етапі заходу.
- Чіткість структури виховного заходу, оптимальність його темпу.
- Різноманітність і творчий характер діяльності студентів під час підготовки і проведення заходу.
- Взаємозв'язок заходу з попередніми та наступними формами виховної та навчальної роботи зі студентами.

Планування виховного заходу:

- Визначення теми заходу та чітке формулювання його мети, завдань (місце цього заходу в загальній системі виховної роботи, врахування рівня вихованості студентів, зазначення, на виховання яких їхніх якостей спрямовано захід, урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів).
- Оптимальний вибір форми проведення (бесіда, лекція, година спілкування, конференція, конкурс тощо).
- Залучення студентів до підготовки виховного заходу, їх психологічне налаштування на виховну сутність заходу (навіть за найкращої підготовки та майстерності викладач не досягне задуманої мети, якщо самі студенти не братимуть активної участі у підготовці і проведенні заходу).
- Визначення ролі органів самоврядування під час підготовки й проведення заходу.
- Організація діяльності студентів: уточнення обов'язків і повноважень кожного студента та встановлення конкретних термінів виконання окремих завдань тощо.

Проведення виховного заходу

Під час організації заходу варто подбати про:

- місце проведення, оформлення приміщення, обладнання, використання наочності, підготовку ТЗН; своєчасність початку та організоване проведення;
- дотримання регламенту, доцільність його використання;
- участь представників громадськості в проведенні заходу;
- дотримання під час заходу санітарно-гігієнічних вимог, правил пожежної безпеки, ТБ;
- запобігання перевтомі та врахування особливостей фізичного розвитку студентів;
- зовнішній вигляд студентів; дисципліну.

Аналіз результатів виховного заходу:

- Досягнення поставлених педагогом мети та завдань заходу.
- Виконання плану заходу.
- Аналіз ставлення студентів до змісту заходу, рівень їхньої активності.

Структура плану-конспекту виховного заходу має бути такою:

1. Титульний аркуш, відмітки про консультації й затвердження конспекту.
2. Мета (навчально-розвивальна, виховна, пізнавальна тощо), завдання виховного заходу, форма проведення, структура, обладнання, місце проведення.
3. Зміст заходу (сценарій з детальним описом дій кожного учасника, посиланням на авторів за умови використання віршів тощо, вказівками щодо музичного оформлення та зміни декорацій на певному етапі виховного заходу).
4. Список використаної літератури під час підготовки до виховного заходу.
5. Додатки (фото-, відеоматеріал, роздатковий матеріал, наочність тощо).

Схема оформлення плану-конспекту виховного заходу

1 сторінка

План – конспект виховного заходу
«Брейн-ринг з правил дорожнього руху»,
проведеного у 236-Пр(М) групі
факультету технологічної і професійної освіти
ГНПУ імені Олександра Довженка
магістрантом 62М-ПрМ, групи 2 курсу
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчуком Олександром Анатолійовичем

Куратор групи _____ Н. Г. Ключова
Методист _____ Г. В. Ігнатенко

Схема звіту студента-практиканта

1 сторінка

ЗВІТ

магістранта-практиканта
групи 62М Пр(М), курсу 2 факультету технологічної і професійної
освіти

Ковальчука Олександра Анатолійовича,

який проходив практику
у групі 23а Пр(М), спеціальність: 015.18 Професійна освіта (Технологія
виробництва і переробки продуктів сільського господарства)
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
з 09.10.2017 до 19.11.2017 р.

Груповий керівник університету – Ігнатенко Ганна Володимірівна.
Методист університету – Ігнатенко Сергій Віталійович.
Куратор групи – Росновський Микола Григорович.

*Звіт складають відповідно до змісту діяльності студентів та індивідуального плану їхньої роботи.

2 сторінка

Я, ПІБ, проходив педагогічну практику на кафедрі професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка з 09.10.2017 до 19.11.2017 р.

Проходження педагогічної практики було забезпечене кафедрою та адміністрацією університету на належному рівні.

Закріплений я був за групою 23а Пр(М), спеціалізація: 015.18 Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільськогосподарства), куратор групи – Ключев Віктор Володимирович. Оскільки практика в нас була у ЗВО на робочому місці викладача, то я більшою мірою співпрацював з викладачем Нікітченком Володимиром Миколайовичем.

З перших днів практики я звернув увагу на те, що в педагогічному колективі панують дружні стосунки між викладачами. Володимир Миколайович толерантний зі студентами, водночас суворий і вимогливий до них. Разом з ним ми ретельно готувались до лекційних та практичних занять, розробляли дидактичні засоби навчання (презентації, віртуальні проєкції механізмів, що вивчаються, електронні посібники, тестові завдання тощо). Я допомагав викладачеві перевіряти студентські самостійні роботи, реферати, тести з модульних контрольних робіт. Викладач надавав рекомендації щодо проведення моїх перших занять з дисципліни, знайомив мене з навчально-методичним комплексом забезпечення дисципліни.

Я допомагав кураторові групи в підготовці та проведенні виховних заходів.

Мною було підготовлено й проведено два виховні заходи на теми Під час їх проведення методистом відзначено моє вміння підтримувати дисципліну в групі, вміло та логічно викладати матеріал, правильно ставити запитання під час обговорення певних тем.

Мною проведені всі залікові заняття згідно з календарним планом, вони були оцінені на «відмінно». Під час аналізу занять зауважено вміння тримати увагу студентів, правильно використовувати інтонацію та голос, грамотно формулювати запитання.

Під час проведення занять використовувались як колективні, так і групові та індивідуальні форми роботи, реалізовувався індивідуальний

підхід до студентів, організовувалась взаємодопомога між студентами під час розв'язання проблемних ситуацій. Студентам з високим рівнем навчальних досягнень видавались індивідуальні завдання.

Вважаю, що індивідуальний план практики мною було виконано.

Отже, за період практики я відчував себе справжнім викладачем ЗВО, зрозумів, що я можу організовувати студентський колектив для навчальної діяльності, зацікавлювати його. Я зрозумів, що професія освітянина дуже відповідальна, бо потрібно багато працювати над підготовкою до занять: аналізувати наукову і методичну літературу, постійно підвищувати рівень своїх професійних знань, удосконалювати своє володіння методами професійного навчання.

Ця практика – крок до моєї педагогічної майстерності.

_____р.

Підпис_____

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ

ПЛАН-КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ

з дисципліни «Електропривод та використання електроенергії з основами автоматизації в сільськогосподарському виробництві»
студента-практиканта 6М-Пр(М) групи
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчука Олександра Анатолійовича

Лекцію проведено в 236-Пр(М) групі
Заклад вищої освіти _____

Дата: 20.02.18 р.

Консультації:

Викладача _____
(18.02.18) (ПІБ, підпис)

Методиста _____
(19.02.18) (ПІБ, підпис)

З конспектом лекції згоден:

Викладач _____
(18.02.18) (ПІБ, підпис)

Методист _____
(19.02.18) (ПІБ, підпис)

Оцінка за заняття _____
(ПІБ, підпис)

Продовження додатка Д. 5

Дисципліна «Електропривод та використання електроенергії з основами автоматизації в сільськогосподарському виробництві»

Тема лекції: «Механічна характеристика електроприводу сільськогосподарських машин і механізмів»

Мета:

Навчальна:

- засвоєння знань про механічну характеристику робочої машини, електродвигуна та електропривода, про основні її види, жорсткість та способи побудови.

Виховна:

- виховувати любов і шанобливе ставлення до своєї професії, взаємоповагу, вміння слухати та доводити власну думку.

Розвивальна:

- розвивати спостережливість, вміння аналізу й синтезу.

Основні поняття теми: механічна характеристика, робоча машина, виконавчий орган, асинхронний електродвигун, жорсткість механічної характеристики.

Дидактичні засоби для проведення заняття та обладнання: комп'ютер, мультимедійний проектор, екран; мультимедійна презентація.

Тривалість: 120 хв.

План лекції

1.1. Механічна характеристика робочої машини

1.2. Механічна характеристика електродвигуна

1.3. Рівняння механічної характеристики

Література:

1. Мартиненко І. І., Гончар В. Ф., Тищенко Л. П., Шарамок І. І. Електропривод і застосування електроенергії у сільському господарстві. Київ, 1983. С. 36–37.

2. Гужій А. М., Сільверстов А. М., Поворознюк Н. І. Електротехніка з основами промислової електроніки: підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл. Київ, 2002. С. 119–121.

3. Паначевний Б., Свергун Ю. Загальна електротехніка: теорія і практикум: підручник. Київ, 2004. С. 316–318.

1.1. Механічна характеристика робочої машини

Найважливішими характеристиками двигунів і робочих машин є їх механічні характеристики. Будь-який виробничий агрегат буде високопродуктивним і економічним тільки у тому випадку, коли його електродвигун матиме електромеханічні властивості, що відповідатимуть механічним характеристикам і технологічним властивостям робочої машини.

Механічною характеристикою робочої машини називають залежність моменту статичних опорів від кутової швидкості її привідного вала $M_e=f(\omega)$.

Незважаючи на різноманітність робочих машин, їх механічні характеристики орієнтовно можна поділити на такі:

- в яких при збільшенні швидкості момент статичних опорів не змінюється (пряма 1, рис. 2.1). Такого роду механічні характеристики належать транспортерам, стрічковим конвеєрам, підйомним кранам та т. п.;
- в яких при збільшенні швидкості момент статичних опорів прямолінійно зростає (пряма 2, рис. 2.1). Такого роду механічну характеристику мають генератори постійного струму, що працюють з незмінним зовнішнім навантаженням;
- в яких при збільшенні швидкості момент статичних опорів параболічно зростає (крива 3, рис. 2.1). Такі механічні характеристики мають вентилятори та відцентрові насоси;
- в яких при збільшенні швидкості момент статичних опорів непрямолінійно спадає (крива 4, рис. 2.1). Такого виду механічну характеристику мають токарні, фрезерні та інші верстати.

Механічною характеристикою електродвигуна називають залежність його кутової швидкості від електромагнітного обертального моменту $\omega=f(M)$.

Електродвигуни можуть працювати в двигунному режимі, приводячи в рух робочі машини, та в гальмових режимах. Майже всі електродвигуни характеризуються тим, що у двигунному режимі роботи при збільшенні обертального моменту кутова швидкість зменшується, а в гальмових – при збільшенні швидкості гальмовий момент зростає.

Величина зміни швидкості при зміні моменту для різних двигунів неоднакова і залежить від жорсткості їх механічних характеристик. За жорсткістю механічні характеристики бувають: абсолютно жорсткі, жорсткі та м'які.

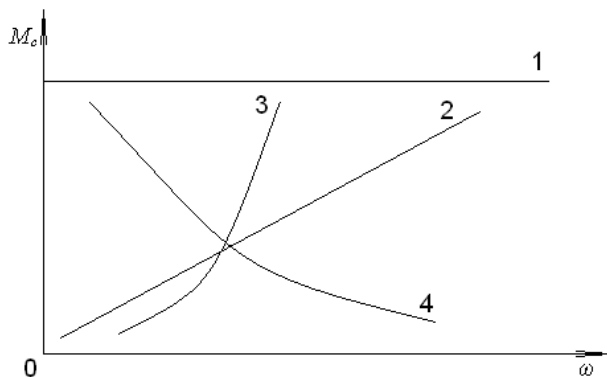

Рис. 2.1. Механічні характеристики робочих машин:

1 — при збільшенні частоти обертання момент статичних опорів не змінюється; 2 — при збільшенні частоти обертання момент статичних опорів зростає прямолінійно; 3 — при збільшенні частоти обертання момент статичних опорів параболічно зростає; 4 — при збільшенні частоти обертання момент статичних опорів непрямолінійно спадає

Абсолютно жорсткою (рис. 2.2, крива 1) називають механічну характеристику, при якій зі зміною величини обертального моменту швидкість двигуна не змінюється. Така характеристика належить синхронним двигунам.

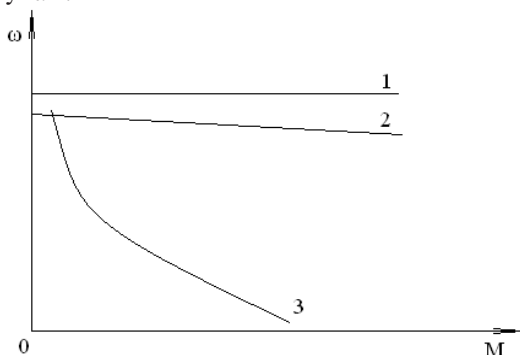

Рис. 2.2. Механічні характеристики електродвигунів:

1 — абсолютно жорстка; 2 — жорстка; 3 — м'яка

Жорстка (рис. 2.2, крива 2) механічна характеристика, тобто коли зі зміною величини обертального моменту в широких межах кутова

швидкість двигуна змінюється незначно. Така характеристика належить електродвигунам постійного струму та асинхронним двигунам, що працюють при ковзаннях, менших за критичні значення.

М'якою (рис. 2.2, крива 3) називають таку механічну характеристику, де невелика зміна величини обертального моменту викликає значну зміну кутової швидкості двигуна. Така механічна характеристика належить електродвигунам постійного струму послідовного збудження.

1.2. Механічна характеристика електродвигуна

Механічною характеристикою асинхронного електродвигуна називають залежність кутової швидкості або ковзання електродвигуна від електромагнітного моменту, який він розвиває: $\omega = f(M)$ або $S = f(M)$.

Механічна характеристика, одержана при номінальних значеннях напруги і частоти струму електромережі та при відсутності зовнішніх додаткових резисторів у колах його статора і ротора, називається *природною*, а всі інші характеристики, що не відповідають цим умовам, — *штучними*.

Природні механічні характеристики короткозамкнених двигунів основного виконання 1, з підвищеним пусковим моментом 2 та з підвищеним ковзанням 3 показані на рисунку 2.3, а природна 1 та штучні механічні характеристики короткозамкненого електродвигуна основного виконання при наявності в колі обмотки статора додаткових резисторів 2, при зниженій напрузі 3 та підвищеній частоті 4 електромережі — на рисунку 2.4.

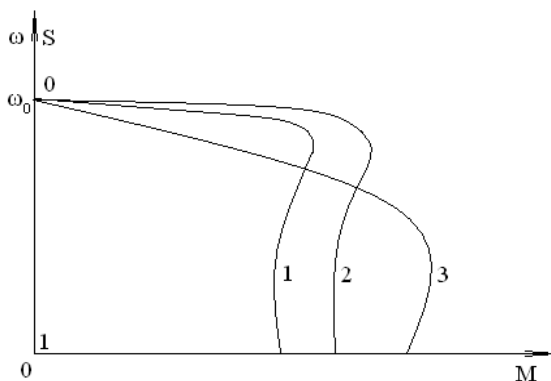

Рис. 2.3. Природні механічні характеристики електродвигунів з короткозамкненим ротором:

1 — загального призначення (АО2); 2 — з підвищеним пусковим моментом (АОП2); 3 — з підвищеним ковзанням (АОС2)

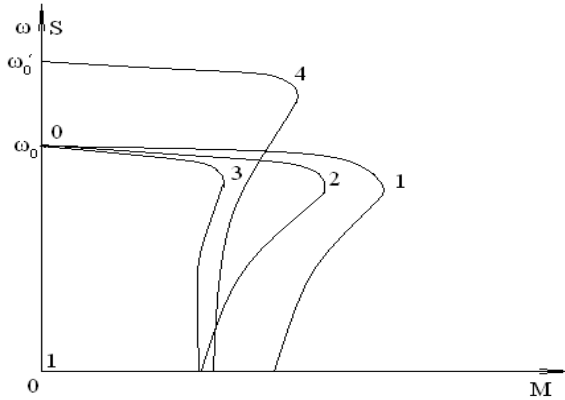

Рис. 2.4. Механічні характеристики асинхронного короткозамкненого двигуна:
1 — природна; 2, 3, 4 — штучні

При наявності додаткових резисторів у колі обмотки статора зменшується пусковий струм, а також пусковий і максимальний моменти. Максимальний, пусковий та інші моменти всіх типів асинхронних електродвигунів пропорціональні квадрату напруги на їх затискачах, тому при зниженні напруги вони теж відповідно зменшуються. При зміні частоти струму в електромережі критичне ковзання двигуна змінюється обернено пропорційно першому ступеню частоти.

У випадку збільшення величини активного опору додаткових резисторів, увімкнених у коло ротора, пусковий струм двигуна зменшується, ковзання зростає, а пусковий момент спочатку зростає до максимального, а потім зменшується до нуля. Максимальний момент залишається без зміни.

1.3. Рівняння механічної характеристики

Розрахунок механічної характеристики короткозамкненого двигуна виконують за залежністю між обертальним моментом і ковзанням двигуна, яку умовно називають рівнянням механічної характеристики. Ця залежність має такий вигляд:

$$M = \frac{M_{кр} \cdot (2 + q)}{\frac{S}{S_{кр}} + \frac{S_{кр}}{S} + q}$$

де $M_{кр}$ – максимальний (критичний) момент двигуна; $H \cdot M$; S і $S_{кр}$ – змінне і критичне ковзання; q – коефіцієнт.

Величини $M_{кр}$, $S_{кр}$ і q визначають за каталожними даними або користуючись формулами: максимальний (критичний) момент $M_{кр} = \mu_{кр} \cdot M_{ном}$,

$$\text{критичне ковзання } S_{кр} = \frac{S_{ном} + \sqrt{S_{ном} \frac{\mu_{кр} - 1}{\mu_1 - 1}}}{1 + \sqrt{S_{ном} \frac{\mu_{кр} - 1}{\mu_1 - 1}}},$$

$$\text{коефіцієнт } q = \frac{\frac{1}{S_{кр}} + S_{кр} - 2\mu_1}{\mu_1 - 1},$$

де $M_{ном} = 9550 (P_{ном}/n_{ном})$ – номінальний момент двигуна; $P_{ном}$ – номінальна потужність; $кВт$; $n_{ном}$ – номінальна частота обертання ротора двигуна, $об/хв$; $S_{ном} = (n_1 - n_{ном})/n_1$ – номінальне ковзання (n_1 – синхронна частота обертання); $\mu_{кр} = M_{кр}/M_{ном}$ – кратність максимального моменту; $\mu_1 = \mu_{кр}/\mu_n$ – відношення кратності максимального моменту до кратності пускового моменту (μ_n – кратність пускового моменту).

Для механічних характеристик будь-якого асинхронного електродвигуна характерні такі основні точки: точка синхронного холостого ходу ($S=0, M=0$), точка номінального режиму роботи ($S=S_{ном}, M=M_{ном}$), точка режиму максимального навантаження ($S=S_{кр}, M=M_{кр}$), точка пускового режиму ($S=1, M=M_{II}$).

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ТЕКИ
З ДОКУМЕНТАЦІЄЮ**

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Кафедра професійної освіти
та технологій сільськогосподарського виробництва

Документація
з практики магістранта 62М-Пр(М) групи, 2 курсу
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Ковальчука Олександра Анатолійовича,
який проходив практику
у групі 23а Пр(М), спеціальність: 015.18 Професійна освіта (Технологія
виробництва і переробки продуктів сільського господарства)
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
з _____ до _____ р.

Груповий керівник:
к. п. н., професор Іванов Іван Іванович

Глухів – 2018 р.

Навчально-методичний посібник

Ігнатенко Г. В., Ігнатенко С. В., Логінов М. І.,
Росновський М. Г., Опанасенко В. П., Самусь Т. В., Вовк Б. І.,
Єрмоленко Є. І., Маринченко Є. О.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

*для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
освітні ступені «бакалавр» та «магістр»
спеціальність : 015 Професійна освіта
спеціалізація: 015.18 Технологія виробництва
і переробки продуктів сільського господарства*

Здано до друку 24.07.2018. Підписано до друку 26.07.2018.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура NewtonС.
Умов. друк арк. 8,37. Обл.-вид. арк. 4,72.
Тираж 300 пр. Зам. № 154. Ціна договірна.

Віддруковано: ПП «Світ друку»
Україна, м. Суми, вул. Троїцька. Тел. (0542) 252-108